Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Іэтащхьэм и Указ

Илъэс куэд хъуауэ хьэлэлу зэрылажьэм, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и хэхакіуэ Іэнатіэм зегъэужьыным хэлъхьэныгъэшхуэ зэрыхуищам папща «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм щІыхь зиІэ и юрист» цІэ лъа-пІэрфІэщын **Джэш Вячеслав Мыцэ и къуэм** - Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и ХэхакІуэ комиссэм и Унафэ-

> Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм КІУЭКІУЭ Юрий и Іэтащхьэ

Налшык къалэ 2015 гъэм фокІадэм и 3-м №122-УГ

КъБР-м и Ізтащхьэ Кіуэкіуэ Юрий Правительствэм хэтхэм я зи чэзу зэгущгэ иригъэкгуэкгащ. Абы къыщапщытэжащ блэкіа мазийм республикэм и социально-экономикэ щытыкіэм кърикіўахэр

КъБР-м и Правительствэм и УнафэщІ леннэ производствэм и индексыр про- къэрал субсидиехэр захуагъэм тету гуэценти 104,5-рэ мэхъу, мэкъумэш Іэна- шын зэрыхуейр. тІэм проценти 106,2-кІэ зиужьащ, инвесхъуху КъБР-м и Правительствэм зыхуи- бгъэдалъхьэ гъэсэныгъэм езыхэри хэгъэувыжа мурадхэр нэхъыбэжщ. Къэ- лІыфІыхьыну. жьыныгъэр» федеральнэ подпрограммэр гъэзэщіа хъуным. Мурадхэм хохьэ зыхунэмыс щыіэн хуейкъым, - жиіащ егъэджэныгъэ, узыншагъэр хъумэн, экономикэ, транспорт, энергетикэ Іэна- зыщыхуигъазэм. - Ар япэ игъэщыптіэхэр егъэфіэкіуэныр. А унэтіыныгъэхэр хъэщ». иужь къибгъанэ зэрымыхъуныр къыхигъэщащ КІуэкІуэми.

Іэмал имыІэу къару псори ехьэлІэн хуейщ мылъкур нэхъыбэ шІыным. нэгъуэщІ хэхъуапІэхэри къэгъуэтыпхъэщ. КъБР-м и Іэтащхьэм къыхилъхьащ республикэм и мылъкур къэпщытэжауэ налог учетым гъзувыныр зэрынэхъ фізкъабылыр, министерствэхэмрэ ведомствэхэмрэ я аппаратхэм текІуадэр зэгъэзэхуэныр. «Зы кlэпlейкlэри къышытлъытэн, ар сэбэпынагъ пылъу къышыдгъэсэбэпын зэман къэхъуаш». жиlащ КъБР-м и Іэтащхьэм. КъулыкъущІэм и лэжьыгъэм и фІагъыр къызэралъытэнур и нэІэ щІэт гупым къахь улахуэрщ, цІыхубэм къабгъэдэкІ мыарэзыныгъэм и бжыгъэрщ, инвестицэу къыхалъхьэм и куэдагъырщ.

Мэкъумэш хозяйствэм елэжьхэм щы-Мусуков Алий зэрыжиlамкlэ, промыш- тепсэлъыхьым, Кlуэкlуэм къыхигъэщащ

Я пащхьэ къит къалэн нэхъыщхьэхэм тицэхэр - проценти 105,4-кlэ, ухуэныгъэр ящыщу ягъэбелджылащ: цlыхубэм я - проценти 102-кlэ, псэупіэхэр тыныр - шынагыуэншагыэр кызэгыным проценти 113,1-кІэ гъэзэщІа хъуащ. На- егугъуныр, щІыналъэхэм щыІэ антитерлогым къыхах хэхъуэр процент 12-кІэ рор комиссэхэм я лэжьыгъэр нэхъ дэкІуеящ нэгъабэрейм елъытауэ. А бжы- жыджэру къызэгъэпэщыныр. КІуэкІуэм гъэхэр Урысейм курыту къыщалъытэм къыхилъхьащ къулыкъущ эхэм школ нэхърэ нэхъыбэщ. Ауэ щыхъукІи, Мусу- зырыз я нэІэ щІагъэувэу, езыхэр щеджаковым зэрыжиlамкlэ, мы илъэсым и кlэ хэм щlэсхэм яlущlэну, ныбжыыщlэхэм

бэрдей-Балъкъэрыр жыджэру хэтщ Щхьэхуэу хэплъащ псэупІэ-коммуна-«2025 гъэ пшІондэ КИФШІ-м и зыу- льнэ хозяйствэр бжьыхьэ-шІымахуэ лъэхъэнэм зэрыхуэхьэзырым. «Фы-Іэташхьэм. КъБР-м и Правительствэм

> ЗэІущІэм щедэІуащ Сабий творчествэмкІэ республикэ центрым, Театрхэм я уардэунэм, перинатальнэ центрым, Жэмтхьэлэ Ипщэ щащІ школым, Май къалэмрэ Кыщпэкрэ дащІыхь садхэм я ухуэныгъэр здынэсам, Къэбэрдей уэрамыр, республикэр Урысейм зэрыгухьэрэ илъэс 400 щрикъум и мемориалыр. Хабзэхъумэ ІэнатІэм щыхэкІуэдахэм я фэеплъыр зэрызэрагъэпэщыжым.

> Дуней къэхъукъащІэм къиша тхьэмыщкіагъэхэр Налшык, Прохладнэ, Тэрч районхэм щыгъэзэкІуэжыным теухуауэ къэпсэлъащ вице-премьер Дадэ

> > Правительствэмрэ я пресс-Іуэхущіапіэ. 🤵

КъБР-м и Ізтащхьзм и Кубок

• Спорт лізужьыгъуэщіз

Къэбэрдей-Балъкъэрым и Къэралыгъуэм и махуэр гъэхуэбжьауэ яужь дитщ. щхьэм къыхуагъэфэщащ гъэлъэпіэным и щіыхькіэ екіуэкіа іуэхугъуэхэм ящыщт Налшык, республикэр Урысейм зэрыгухьэрэ илъэс 400 зэрырикъум и ціэр зезыхьэ утым, фокіадэм и 5-м къыщызэрагъэпэща, хуабжьагъышхуэ къэзыщтэ автомашинэхэр зэжьэхэмыуэу къыщызэдагъажэ, къыщызэдагъатхъуэ спорт лізужьыгъуэщізмкіз (дрифтинг) уры-

къалэхэми къикІа авто-спорнейпсо зэпеуэхэм япэ увыпІэхэр къыщызыхьахэрщ.

иту къызэрагъэпэща зэ- зэдэжапіэ. хыхьэ иным къекіуэліа хьэ- ухуэным мы зэманым щіэ- Къэкіуахэми КъБР-м и Іэта-

«КъБР-м и Іэтащхьэм и Ку- щ Іэхэмрэ бысымхэмрэ забок» зыфlаща саугъэтыр щыхуигъазэм. - Дрифтинкъэхьыным хуэгъэза зэхьэ- гым сыт ищІыскІи къыщыбзэхуэм Мэзкуу, Санкт-Петер- гъэлъэгъуэн хуейр хуабжьабург, Волгоград, нэгъуэщІ гъышхуэ къызэбгъэщта автомобилыр зэгъэкІуарэ датсмен 14 хэтащ. Абыхэм я нэ-хэу къызэрыбгъэlурыщ!э, хъыбэр дрифтингымк!э ду-жыlэдаlуэ зэрыпщ! щ!ы-

жагъуэкъым машинэкІэ зэ-- Мыбы хуэдэ зэхьэзэхуэ- пеуэн. Ар къэтлъытэри, гъэ хэм я гуащіагъым удимы-хьэхынкіэ іэмал иіэкъым, -налъэм къыщызэіутхыну къыщызэІутхыну щыжиlащ и пэублэ псалъэм мурад тщlащ иджырей пща-КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ лъэхэм къитіасэ «Кавказ-Юрий, гуфІэгъуэ щІыкІэм Авто-Сити» машинэ къы-

быдыну центрым хедгъэубыдэну къэжыхьыпІэхэр зэмылІэужьыгъуэу зэрыщытынум и фІыгъэкІэ, дрифтингым дихьэххэм я мызакъуэу, абы зыщагъасэ хъунущ машинэ къехуэкІыкІэ зымыщІэ балигъхэми ныбжьыщІэхэми. Догугъэ губгъуэ Іэхуитлъэхуитым итщІыхь а центрым нобэрей ди хьэщІэхэмрэ дэрэ дызыхуэкІуэ илъэсым дыщызэрихьэлІэну. Зэхьэзэхуэм зыкърезыгъэхьэлІахэм псоми ехъукіэрщ. Ди щіалэгъуалэми я ліэныгъэ фиіэну сынывохъуэхъу! Нэхъ лъэщ дыдэр

трырекІуэ! трыректуэ:
Къэбэрдей-Балъкъэрым зэрыщыІар хьэщІэхэм ягу къинэжын папщІэ Кіуэкіуэ Юрий абыхэм республикэм и дамыгъэхэр зытещІыхьа Автодромыр Іэпщэ сыхьэтхэр яритащ.

мини 2-м щІигъунт. Къэзэдэжэгъуэ псори удэзыхьэхынт, ауэ псом нэхърэ нэхъ гукъинэжу къыщІэкІар япэ увыпіэм хущіэкъуахэр щызэрихьэлІэжа иужьрей зэпеуэхэращ. Абыхэм зэрыщІадзамкіэ къызэхуэсахэм хъыбар яригъэщІащ теле-

КІэух къызэдэжэгъуэхэр зэщхьэщыхат. Ыхьищу Япэм щызэхуэзар Пучинин Аркадийрэ Сатюков Евгенийрэш. Етіуанэм Богданов Андрейрэ Ружейников Евгенийрэщ. Ещанэм, иужьрей дыдэм, Богданов Андрейрэ Сатюков Евгенийрэщ.

Зэхьэзэхуэхэм кърикІуахэр щызэхалъхьэжым. ІупщІ къэхъуащ япэ увыпІищыр къэзыхьахэр хэт сымэми. Псоми ящхьэпрыкІыжащ икІи «КъБР-м и Іэтащхьэм и Кубокыр», сом мин 300 хъу

Гектар 80-м нэблагъэ зыу- дрифт спортым дихьэххэм зыщатіагъэ хабзэ фащэ екІум хуэдэ.

ФІэхъус зэхыныр зэфІэкІа иужькІэ, УФ-м, Къэбэрдей-Балъкъэрым я гимнхэр къеуащ. Зэпеуэм щІидзащ. Япэ къызэдэжэгъуэм Мэзкуу къикlа командитІыр щызэрихьэлІащ. Зэхьэзэхуэхэр зэрекІуэкІым и кІыхьагъкІэ кІэлъыплъащ КъБР-м и Правительствэм и Тхьэмадэ Мусуков Алий, министерствэхэмрэ ведомствэхэмрэ я унафэщІхэр, ветеран, профсоюз, щіалэгъуалэ, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм я лІыкІўэхэр, нэгъуэщІхэри. Махуэр хуабэ дыдэу къыщіэ-кіами, зэпеуэм еплъыну къызэхуэсахэм я бжыгъэр

радио-авто журналист цІэ-рыІуэ, хьэщІэхэм я гъусэу къэкІуа Свистун Николай.

саугъэтыр щІыгъуу къихьэхуащ BMW E36 GTR ма-шинэм дэса Богданов Андрей, етІуанэ увыпІэр хуагъэфэщащ BMW E36 автомобилыр зезыгъэкІуа Са-тюков Евгений, ещанэ хъуащ BMW M 3 автомобилым дэса Пучинин Аркадий. Щыри Мэзкуу щыщщ.

ТекІуахэм ехъуэхъуащ, абыхэм кубокхэмрэ тыгъэ лъапІэхэмрэ иратыжащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и Іэтащхьэм и Администрацэм и Унафэщ Къуэдзокъуэ Мухьэмэд, КъБР-м спортымкІэ и министр Хъущт Аслъэнбэч, республикэм Транспортымрэ связымкІэ и къэрал комитетым и унафэщІ Къудей Арсен сымэ.

> Тхыгъэри сурэтхэри КЪУМАХУЭ Аслъэн ейщ.

♦Новороссийск дзэ-тен-

джыз щІыналъэм и ма-

♦1636 гъэм Гарвард уни-

верситетыр - США-м и

еджапІэ нэхъыжь дыдэхэм

икІи нэхъ лъэрызехьэхэм

ящыщ зыр - къызэрагъэпэ-

♦1941 гъэм Ленинград бло-

♦Пушкин Александр и

щхьэгъусэу щыта Гончаро-

вэ (Пушкинэ-Ланская) На-

◆Дагъыстэным и цІыхубэ

усакІуэ, Социалист Лэжьы-

гъэм и Ліыхъужь, Лениным

и цІэр зезыхьэ, СССР-м и

Къэрал саугъэтхэм я лау-

реат Гамзатов Расул къы-

зэралъхурэ илъэс 92-рэ

♦КъБР-м щІыхь зиІэ и ухуа-

кІуэ, КъБР-м и Парламен-

тым и депутату щыта **Къан**-

дэхъу Мухьэмэд и ныб-

♦КъБР-м мэкъумэш хозяй-

ствэмкіэ щіыхь зиіэ и

лэжьакіуэ Кіэдыкіуей Ас-

лъэн и ныбжьыр илъэс 53-

Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сай-

жьыр илъэс 57-рэ ирокъу.

къызэралъхъурэ

кадэм щІидзащ.

илъэс 203-рэ ирокъу.

лІэужьыгъуэм и

ягъэлъапІэ.

щащ.

талье

ирокъу.

рэ ирокъу.

Ди мыІэрысэхэр нэхъыфІщ

Къэбэрдей-Балъкъэрым къыщагъэк мыщхьэмрэ хадэхэкіымрэ гулъытэ ин хуащі щыхъуа мы лъэхъэнэм зи лэжьыгъэр иджырей мардэхэм тету зэтезыухуэхэм ящыщщ Шэджэм ЕтІуанэ къуажэм щызэхэт

лъыхьахэр ди къэралым и щІыпІэ куэдым зэрыригъашэм и мызакъуэу хущокъу Урысейм и Ипщэ щыналъэм пхъэщхьэмыщхьэ гъэкІыным щелэжь хозяйствэхэр зы ІуэхущІа-

нейпсо мардэхэм тету зэф агъэхьа цеххэр. Абыхэм мы эрысэр щызэхадз, технологие и лъэныкъуэкІэ зыхуей щыхуагъазэри контейнерхэм щралъхьэж. Цехыр Германием,

«Фрукт-Трейд» ООО-р. Мы ІуэхущІапІэм и жыг хадэхэм къапыкІ мыІэрысэ хэп-

пІэ ину зэрызэкъуигъэувэным.

КъБР-м и Іэтащхьэмрэ Туагъазэри контейнерлам щральдоом. Цолого Италием къраша ІэмэпсымэхэмкІэ къызэгъэпэщащ.

Лъэ быдэкіэ уву хуежьа Іэнатіэм нобэ иіэщ иджырей ду-

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Еврэ мелардих xyxex

Зи хэкур ІэмалыншагъэкІэ зыбгынэн хуей <u>хъуахэм ядэІэпыкъуным</u> Германием еврэ мелардих хухихынущ.

Германием и канцлер Меркель Ангелэ зи пашэ чристан-демократие зэгухьэныгъэр, къэралым унафэ щызыщІхэм ящышыр, абыкІэ зэгурыІуащ дыгъуасэ. Къагъэлъэгъуа ахъшэ бжыгъэм и ныкъуэр 2016 гъэм къыхуагъэнэнущ, къэнар мы илъэсым щІыналъэхэм трагуэшэнурэ гузэвэгъуэ хэхуауэ къахуэкІуэхэм защІэгъэкъуэным къыхуагъэсэбэпынущ.

Псори зэхэту цІыху мин 800-м шхьэегъэзыпІэ яритыну и мурадщ Германием. увауэ фокlадэм и 8-м а дзэ Ахэр псэупіэкій ерыскъыкій къызэрагъэпэщынущ, дэт--именех сницина дэІэпы къуныгъи иратынущ.

Фо зезыхьэ и Іэпэ йобзей

Румынием коррупцэм пэщіэтынымкіэ и комитетым Бухарест и Іэтащхьэ Опреску Сорин Іулъхьэ къыІихауэ шэч хуещІ. Къалэ администрацэм

Іуэху дэзышІэ компаниехэм еврэ мин 25-рэ абы яІэщІигъэкlayэ жаlэ. А компаниехэм иужьрей илъэситІым къриубыдзу яІа хэхъуэм и процент 70-р къалэ администрацэм иратыным ирахулІзу щытауз къыщІагъзщащ

ХабзэншагъэкІэ къыхаха ахъшэм и проценти 10-р Опреску и жыпым зэрыкІуар хэlущІыІу ящІащ. Бухарест и Іэташхьэм а Іуэхум теухуауэ зыри къыпахакъым, ауэ «Фо зезыхьэ и Іэпэ йобзей», - жыхуаІэм хуэдэу къалъытэ абы и Іуэхур.

♦ЩІэныгъэ зэгъэгъ∨этыным и дунейпсо махуэщ ♦Журналистхэм я зэкъуэтыныгъэм и дунейпсо ма-

♦Урысейм и Дзэ щІыхьым и махуэщ - Бородино зауэм и махуэщ

♦Финансистым и махуэщ ♦Танкистым и махуэщ. 1946 гъэм Москва и Утыку Плъыжьым щекіуэкіащ Кантемировхэ я цІэр зезыхьэ танк дивизэм и парад. Абы лъандэрэ хабзэу

тым зэритымкІэ, Налшык пшэр техьэ-текІыу щыщытынущ. Хуабэр махуэм градус 29 - 31-рэ, жэщым градус 19 - 23-рэ щыхъунущ.

Зыгъэхьэзырар жьэкіэмыхъу Маринэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

КъэкІуэгъуафІэ кІуэжыгъуафІэщ.

СКА (Дон Іус Ростов) - «Спартак-Налшык» - 1:3 • Футбол

Урысей Федерацэм футболымкІэ и етІуанэ дивизионым и «Ипщэ» гупым щекІуэкІ зэхьэзэхуэм ипкъ иткіэ дыгъуэпшыхь Дон Іус Ростов щыіа зэіущіэр апхуэдэ бжыгъэкІэ иухащ. Ди щІалэхэм ящыщу топхэр дагъэкІащ Ахриев Хьэсэн, ДзыхьмыщІ Марат. Бажэ Амир сымэ.

СКА-мрэ «Спартак-Налшыкымрэ» я зэпэщІэтыныгъэр зэрекІуэкІамрэ зи чэзу джэгугъуэм и ужькІэ турнир таблицэм игъуэта теплъэмрэ ятеухуа тхыгъэ ди газетым тетынущ.

ХЬЭТАУ Ислъам.

• Гу зылъытапхъэ Махуэ

зыбжанэкІэ зэпагъэу

ПщІэ зыхуащІ налшыкдэсхэ, къалэм и хьэщ эхэ! Налшык къалэ округым и щІыпІэ администрацэм хъыбар фегъашіэ «Ипшэ-Къухьэпіэ» котельнэм миллиметр 630-рэ хъууэ къыхэкІ хуабэ гуэшыпіэ бжьамийхэр зэгъэпэшыжыным пыщіа лэжьыгъэхэр и кіэм зэрынагъэсымкіэ. Зэпымыууэ зэрылэжьэну схемэм тету мы зэманым ахэр котельнэм падзэж піалъэкіэ къагъэсэбэпахэр пахыж. Абы къыхэкІыу, фокІадэм и 7-м къыщыщІэдзауэ и 12 пщІондэ Тэрчокъуэмрэ Головкомрэ, Кировымрэ Щоджэнціыкіумрэ я ціэхэр зезыхьэ уэрамхэм тет псэупІэ унэхэмрэ псэуалъэхэмрэ псы хуабэр иратынукъым.

Зэгъэпэщыжыныгъэ лэжьыгъэхэр фокlадэм и 14 - 15-хэм яухынурэ а щІыпІэхэм щхъуантіагъэхэр щыхасэжынущ.

Палъэкіэ фызыхэтыну гугъуехьхэм папшІэ хуэвгъэгъуну Налшык къалэ округым и щІыпІэ администрацэр къыволъэlу.

Нэхугъэмрэ фІыгъуэмрэ я гъуэгу

зэгъэгъуэтыным и дунейпсо махуэщ. ну Іэмал зимыІэхэм я бжыгъэр мелуан Ар ЩІы хъурейм щыгъэлъэпІэным ехьэліа жэрдэмыр илъэс 50 и пэкіэ къыщыхалъхьауэ щытащ Тегеран щекіуэкіа зэхуэсышхуэм - егъэджэныгъэмрэ щіэныгъэмкіэ министрхэм я дунейпсо конференцым. Лъэпкъ Зэкъуэтхэм я зэгухьэныгъэм (ООН-м) и унафэкіэ къыкіэлъыкіуэ илъэсым щегъэжьауэ фокlадэм и 8-р дэнэкіи щагъэлъапіэ. Ар зыхуэунэтІар еджэным, щІэныгъэ зэгъэгъуэтыным жылагъуэм щиІэ мыхьэнэр нэхъри къэІэтынырщ, къэ-

рал Іуэху щІынырщ. ЩІЫ ХЪУРЕЙМ и къэрал куэдым я лыкІуэхэр къызрихьэліа а конференцым щытепсэлъыхьауэ щытащ цІыхубэм щІэныгъэ егъэгъуэтыным, къеджэкіэ, тхэкіэ, бжэкіэ ящіэу щіэблэр къэгъэтэджыным мыхьэнэшхүэ зэраіэм. Зыужьыныгъэм, ехъуліэныгъэ куэдым я лъагапІэ инхэм ухуэзышэ, псэукіэр езыгъэфіакіуэ а Іэмал гъуэзэджэм дэнэкіи пщіэрэ гулъытэ хэхарэ щигъуэтыным псори къыхуриджащ ЮНЕСКО-м. ЦІыхум щІэныгъэ егъэгъуэтын и лъэныкъуэкІэ мы лъэхъэнэм ехъуліэныгъэфіхэр щыіэу къелъытэ а зэгухьэныгъэм. Къапщтэмэ, апхуэдэ зэф Іэк Іхэр иджыпсту ябгъэдэлъщ цІыху меларди 4-м щІигъум, арщхьэкіэ еджэкіэрэ тхэкіэрэ зымыщіэ ціыху балигъхэм я бжыгъэр иджыри мелуан 700-м щІегъу. Абыхэм АдэкІэ а фІыгъуэм щыхагъахъуэ УФ-м, я нэхъыбапіэр бзылъхугъэщ. Школ

Нобэ, фокіадэм и 8-р, Щізныгъэ кіуэгъуэ ныбжьым нэса сабийуэ еджэ- институтхэм, колледжхэм, 75-м нызэрохьэс.

Ди къэралым щолажьэ школ мин 54-м нэс. Абыхэм егъэджэныгъэгъэсэныгъэр щызэфlах ІэщІагъэлІ мин 36-м щІигъум. ЕгъэджакІуэ ныбжьыщІэхэм я процентыр абыхэм я Іыхьэ пщіанэм нызэрохьэс. Зи щіалэгъуэхэм я жыджэрагъымрэ егъэджэныгъэ-гъэсэныгъэм щІэуэ халъхьэхэмрэ хуабжьу хуэныкъуэщ иджырей школыр. ЕджапІэ нэхъыщхьэхэр къэзыух щ алэгъуалэм ящыщу школым щылэжьэну кІуэхэм саугъэт щхьэхуэ ятыпхъэу къилъытащ УФ-м и Президентым. Абы къыхилъхьа жэрдэмхэм къызэрыщыгъэлъэгъуамкіэ, дяпэкІэ егъэджэныгъэ-гъэсэныгъэ лэжьыгъэр нэхъыбэу зыхуэунэт ауэ щытын хуейр ныбжыыщІэхэр зэрырагъаджэ щіыкіэм и фіагъыр хэпщіыкіыу егъэфіэкіуэнымрэ школакіуэ зэчиифіэхэр гъэпэжэнымрэщ. УФ-м и цІыхухэм щІэныгъэ, ІэщІагъэ егъэгъуэтыныр мыхьэнэшхүэ зиІэ Іуэхүү къэралым къызэрышалъытэм и щыхьэтщ абы къызэщІиубыдэ щІыналъэхэм ящыщ дэтхэнэми тхэкІэрэ еджэкІэрэ зымыщІэ зы цІыхуи (я ныбжь елъытауэ) зэрыщумыгъуэтынури. Фокlадэм и 1-м школхэм екіуэліэжащ сабий минищэхэр. Гъэсапіэхэм, пэщіэдзэ еджапІэхэм, курыт школхэм сабийхэмрэ ныбжьыщІэхэмрэ щагъэтІылъ щІэныгъэ зэхуэмыдэхэм я лъабжьэ быдэр. хамэ къэралхэм щыІэ университетхэм,

кумхэм, нэгъуэщі еджапіэхэми. Иужьрей илъэсхэм гулъытэ нэхъыбэ хуащ курыт щіэныгъэрэ Іэщіагъэрэ къозыт еджапіэ Іэнатіэхэм нэхъри зегъзужьыным, сыту жыпІэмэ лъэпкъ экономикэр хуэныкъуэщ зи ІэщІагъэм фІыуэ хэзыщІыкІ лэжьакІуэхэм.

Ди республикэм и унафэщІхэми гулъытэ хэха хуащІ зэрырагъаджэ щіыкіэр егъэфіэкіуэным. А Іэнатіэм мы зэманым зэхъуэкІыныгъэфІхэр щокіуэкі, ахэр псори хуэунэтіащ ныбжьыщІэм ират щІэныгъэм и фІагъым хэгъэхъуэным. егъэджакІуэм иІэ пщІэмрэ социальнэ статусымрэ къэ-Іэтыным. Республикэм иджыпсту щолажьэ егъэджэныгъэ-гъэсэныгъэ ІуэхущІапІэу 300-м нэс. Абыхэм йокІуалІэ сабийуэ, ныбжьыщІэу мини 165-м щІигъу. ЩІэблэм щІэныгъэ егъэгъуэтыным епха ІэнатІэ зэмылІэужьыгъуэхэм республикэм щыпэрытщ егъэджакіуэ мин 15-м щіигъу. Ахэр хущіокъу ныбжьыщіэхэм щіэныгъэ куу етыным, гъэсэныгъэ екlу яхэлъхьэным, ахэр къэхутэныгъэ лэжьыгъэхэм. творческэ Іуэхухэм дегъэхьэхыным, спортым жыджэру хэшэным.

ЦІыхубэр нэхугъэмрэ фІыгъуэмрэ дыхуэзышэ гъуэгущ щІэныгъэ зэгъэгъуэтыныр. Ар нэхъри бгъуфІэ тхурехъу къэралым, ехъулІэныгъэфІхэр зы-Іэрыдгъэхьэу, щІэныгъэм и лъагапіэхэм нэсу дунейпсо ціэрыіуагъ къытхуэзыхьын щІэблэ узыншэ къытщІэ-

ЖЫЛАСЭ Маритэ.

• ІэнатІэщІэ

Дапщэщи къалэн егъэзащіэ

ящыхъумэным хуэунэт/ауэ ветеринар кэм и цІыху 661-м мы гъэм апхуэдэ хьэхэмрэ ІэщІагъэліхэм дапщэщи къалэнышхуэ ягъэзащіэ, ерыскъыпхъэ, биологие шынагъуэншагъэ, эпизоотикэ щытыкІэ тэмэм къызэгъэпэщыным хэлъхьэныгъэшхуэ хуащІ.

Къызэрызэрагъэпэщрэ куэд мыщІами, Къэбэрдей-Балъкъэрым ВетеринариемкІэ и управленэм гъунэ хъарзынэ ирилъауэ жыпІэ хъунущ. Къапщтэмэ, щхьэусыгъуэ зэмыліэужьыгъуэхэм къыхэкіыу **зэманыфікіэ зэтрихьа щыщіэныгъэхэр** Къуаншэхэм я дежкіэ ахэр зырикіщ. егъэзэкІуэж, япэ игъэщыпхъэ Іуэхугъуэхэм гулъытэ хэха яхуещі, ветеринар кІэлъыплъыныгъэр егъэлъэщ.

Урысей Федерацэм и Ветеринар лэжьакІуэм и махуэр щагъэлъапІэм абыхэм теп**сэльыхьащ, мызэкіэ зыхунэмысахэмрэ** продукцэр хуит ямыщіа сату щіыпіэхэм щакъапэщытхэмрэ зэпкърахащ. Ар къэдгъэсэбэпри, ТуэхущТапТэм и унафэщТ республикэм и къэрал ветеринар инспектор нэхъыщхьэ Щыхьмырзэ Мухьэмэд дэ упщІэ зыбжанэкІэ зыхуэдгъэзащ.

<u>- Ди псалъэмакъым и пэублэу, Мухьэ-</u> <u>мэд, узинэхъыжь ІэнатІэщІэм и зэхэлъы-</u> кІэм, и мурадхэмрэ и къалэнхэмрэ я гугъу уэдгъэщТынут.

- Мы гъэм и пэщІэдзэм къызэрагъэпэща ди Іуэхущіапіэр КъБР-м и гъэзэщіакіуэ властым и къудамэщ. И къалэн нэхъыщхьэр ветеринарие и лъэныкъуэкІэ республикэм и къэрал политикэр пхыгъэкІынырщ, абы рым и ІэщІагъэлІхэмрэ зэпымыууэ щэхуаехьэліауэ Урысей Федерацэм и полномочиеу Къэбэрдей-Балъкъэрым къратахэр гъэзэщІэнырщ, апхуэдэу щІыналъэм ерыскъыпхъэ шынагъуэншагъэр шызэкІэлъыгъэкІуэнырщ. ІэнатІэм и зэхэлъыкІэр УФ-м Мэкъумэш хозяйствэмкІэ и министерствэм щызэхуэдгъэкІуащ, КъБР-м и Іэтащхьэм и УнафэкІэ къащтащ.

Уз зэрыцІалэхэм щызыхъумэ Іуэхугъуэхэр зэрагъэзащіэм, лабораторэ диагностикэр зэрекіуэкіым, продукцэхэм я шынагъуэншагъэр къызэрызэрагъэпэщым кІэлъыплъ къудамэхэр, щІыпІэхэм я къэрал ветеринар инспекторхэм я хэщіапіэхэр диіэщ. Ціыху 22-м ящыщу 18-р къэпщытэныгъэ-кІэлъыплъыныгъэ къалэнхэр зыгъэзащІэ къэрал ветеринар инспекторщ. Япэ мазихым ди Іэнатіэр зэтедухуащ, Іэщіагъэліхэр къэтщтащ, зэрагъэунэху пІалъэм къриубыдэу псоми щІэныгъэфІ къагъэлъэгъуащ.

КъБР-м Ветеринариемкіэ и Іуэхущіапіэм и Положенэм ипкъ иткІэ, ди къалэн нэхъыщхьэхэм хохьэ:

- цІыхуми псэущхьэхэми я зэхуэдэ узыфэхэм республикэм и цІыхухэр ящыхъу-

- Іэщхэм къеуалІэ узхэр Къэбэрдей-Балъкъэрым и щІыналъэм къремыгъэхьэныр;

- Іэшхэкі, мэшхэкі продукцэхэм я шынагъуэншагъэр къызэгъэпэщыныр, ветеринар кІэлъыплъыныгъэ егъэкІуэкІыныр.

- ІэнатІэщІэм сыт хуэдэ гугъуехьхэм ущыхуэза, сытхэм фыхунэса, мы зэман гъунэгъум сыт хуэдэ къалэнхэр къыфпэ-

- Нэхъ дызыгъэпІейтейр республикэм и ветеринар лабораторэр зэрыхэщІапІэншэрт. Мэкъумэш университетым и унэм пlaлъэкІэ щылажьэми, и къалэнхэм тэмэму зэрыхуэмыщІам лъэпощхьэпо куэд къишэрт. Иджы щытыкІэм зехъуэж, апхуэдиз илъэскІэ дызэжьа Іуэхум унафэ егъуэт - Май къалэм щыІэ лабораторэ-диагностикэ комплексыр (санэпидемстанцу щытам и унэр)

ди ветеринар ІэнатІэм къратыж. КъищынэмыщІауэ, КъБР-м Мэкъумэш хозяйствэмкІэ и министерствэм хэт щІыкІэу, ауэ зэпэіэщіэу къэрал кіэзонэ ветеринар ІуэхущІапІитІ зэрыщыІам лэжьыгъэр илъахъэрт. Абыхэм, апхуэдэу ветеринар ІэнатІэм къэпщытэныгъэ-кІэлъыплъыныгъэ къалэнхэр щызыгъэзащІэ къудамэ гъэзэщІакІуэ властым зэримы ам и зэранк э, адрей щ ыналъэхэм дакъыкІэрыхуащ. Иджы абыи зэхъуэкІыныгъэ нэрылъагъухэр егъуэт. Фызэрыщыгъуазэщи, гъэзэщ ак уэ властым и къудамэ - КъБР-м ВетеринариемкІэ и управленэрэ «Ветеринар медицинэм и Къэбэрдей-Балъкъэр центр» зыуэ щыт ІуэхущІапіэрэ - къызэрагъэпэщащ. Абы и фіыгъэкіэ, ветеринар кІэлъыплъыныгъэм и къызэ-

гъэпэщыкіэр хэпщіыкіыу ефіэкіуащ. Мыдрейуэ. нэхъ дызыгъэгузавэхэм ящыщщ былымым бруцеллез узыр зэрахэтыр, Іэщ гъэхъуныр абы зэрызэтриІыгъэр, ціыхухэм я узыншагъэм дежкіэ шынагъуэ зэрыпылъыр. Ар нэхъыбэу къыхок к Іэлъыплъыныгъэм щіэмыту іэщхэр зэрагъэіэпхъуэм, былым сымаджэр щаукІкІэ егъэлеяуэ хабзэр къызэрызэпаудым, санитар-дезинфекцэ лэжьыгъэхэр зэрамыгъэзащІэм.

А ныкъусаныгъэхэр гъэзэкІуэжыным хуэу-

нэтІауэ мызэкІэ куэдым дыхунэмысами, ехъулІэныгъэ гуэрхэр щыІэщ. Къапщтэмэ, ягъэІэпхъуэ ДУК-у тІурэ дезинфекцэ зэращІ «Унигрин» Іэмэпсымищрэ зыгъэлажьэ ІэнатІэр зэтедгъзувэжащ, абыхэм я фІыгъэкІэ щытыкІэр хэпщІыкІыў едгъэфІэкІуэжащ.

ЩыІэ хабзэхэр къызэпауду Іэщыр ямыгъэІэпхъуэн, республикэм и щІыналъэм къредмыгъэшэн ик/и иредмыгъэшын щхьэкІэ, абы зэуІуу дызэрыкІэлъыплъынум теухуа зэгурыГуэныгъэ КъБР-м щыГэ МВД-м етщІыліащ. Полицэм и лэжьакіуэхэм ящіыгъуу Дзэлыкъуэ, Прохладнэ, Тэрч районхэм щыІэ постхэм ди инспекторхэр щолажьэ, ягъэІэпхъуэ ветеринар-полицэ постхэр къызыдогъэпэш.

Гъэмахуэ хъупіэхэм ягъакіуэ Іэщым я щытыкІэр илъэс тІощІ хъуауэ къапщытэжыртэкъыми, а Іуэхур тэмэму зэтедублэжащ, хьэрычэт лэжьыгъэм хэтхэм ветеринар-санитар тхылъхэр ядот. Мы гъэм мэкъуауэгъуэм и 22-м ирихьэлІэу хуит зыщІ апхуэдэ тхылъу 114-рэ яхуэттхащ. Зи гугъу сщіа Іуэхугъуэхэмрэ ціыхухэм ядедгъэкІуэкІ ветеринар-хэзыгъэгъуазэ лэжьыгъэмрэ я фіыгъэкіэ, илъэс куэдкіэ іэщіыб хъуа мы ІэнатІэр тэмэму зэтедухуэжыну дыщогугъ

Адрей ведомствэхэмрэ lуэхущlапіэхэмрэ ящіыгъуу фи ветеринар инспекторхэри къэпщытэныгъэхэм хэт, Мухьэ-

Къызэрыхэзгъэщащи, щыІэ хабзэхэр къызэпауду Іэщыр емыгъэщэным, ямыгъэІэпхъуэным нобэ гулъытэшхуэ худощІ, ахэр зейхэр административнэ жэуапым идошалІэ. МВД-м, Мэкъумэш, Потребительскэ кІэлъыплъыныгъэхэмкІэ щІыналъэ ІэнатІэхэр, муниципалитетхэм я унафэщІхэр тщІыгъуу а Іуэхур къызыдогъэпэщ. Къищынэмыщ ауэ, хьэ, джэду хьэулейхэм егъэзыпІэ къахуэгъуэтыным, нэгъуэщІ къалэн-*Іэщхэмрэ цІыхухэмрэ уз зэрыцІалэхэм* хэри зэфІэхыным зэуІуу долэжь. Республиджэдухэмрэ я зэран къекlащ.

ЕрыскъыхэкІхэр къызэрапщытэ щіыкіэр евгъэфіэкіуэнымкіэ ветеринар ІэнатІэм сыт зэран къыхуэхъур?

Псом япэу, абы и къызэгъэпэщыкІэр пыухыкІауэ убзыхуа хъуакъым. Къэпщытакіуэ іуэхущіапіэхэр зэрыкуэдым іуэхур елъахъэ. Апхуэдэу административнэ тезырхэр мащізіуэщ - ціыхухэм тралъхьэ къуэдыр сом 500-м къыщыщІэдзауэ 1000-м нэсщ.

Нэхъ дызыгъэп ейтейр уз зэрыц алэ щызекІуэ щІыпІэхэм къраш Іэщымрэ ерыскъыхэкІхэмрэщ. Зэпымыууэ лажьэ полицэ постхэм къызэрыпакІухь гъуэгухэр иджыпсту къыдохутэ. Апхуэдэ щіыкіэкіэ къашэ щэным хуэІуа щыІэкъым. Абы цІыхухэм я дежкІэ шынагъуэ пылъщ. Ди жагъуэ зэрыхъунщи, ахэр къыздиками я фагъыр зыхуэдэми щэхуакіуэхэр щіэупщіэркъым.

Абы кърикІуэнкІэ хъунум егупсысыр-

- Къэхъури аращ. Псалъэм папщіэ, унагъуэм Іэщыр зэрыщаукі, былымыр зэрагъэІэпхъуэ хабзэхэр зэрамыгъэзащІэм и зэранкіэ, Дагъыстэным, Ростов областым, нэгъуэщі щіыпіэхэми ціыхухэм сыбыр язвэр къащеуэлІа щыІэщ. Абы къыхэкІыу, ди ІуэхущІапІэм и инспекторхэмрэ ветеринар медицинэм и Къэбэрдей-Балъкъэр центкІуэхэм ядолажьэ, апхуэдэ ерыскъыхэкІхэр зэрышынагъуэр гурагъајуэ.

ІэщхэкІхэм я шынагъуэншагъэр къызэгъэпэщыным гугъуехь пыщІащ. Лъэпощхьэпохэм ящыщщ къапщытэну я мурадым хъыбар егъэщІэн зэрыхуейр. Хъыбарыр зыІэрыхьа ІэнатІэ унафэщІым е щхьэзакъуэ хьэрычэтыщІэм абы зыхуигъэхьэзырыну Іэмал егъуэтри, и ныкъусаныгъэхэр щеуфэ. Етіуанэрауэ, лэжьэн щІэзыдзахэр япэ илъэсищым къапщытэну хуиткъым, апхуэдэу илъэсищ къэскІэ зэ фІэкІа зыхуэмыкІуэ сатуущІхэм ар къагъэсэбэпри, ерыскъыхэкІхэр ветеринар-санитар экспертизэ ирагъэщІыркъым.

Гугъуехьхэм щхьэкІэ къэмынэу, цІыхуми псэущхьэхэми я зэхуэдэ узхэм цІыхухэр щахъумэн. ІэшхэкІхэм я шынагъуэншагъэр къызэрагъэпэщын зэрыхуейр республикэм и къэрал ветеринар ІуэхущІапІэм япэ ирегъэщ. Абы хыхьэу, ерыскъыхэкІхэм я фІагъыр шхапіэхэм къызэрыщалъытэ щіыкіэр едгъэфІэкІуэн мурадкІэ, ветеринар кІэлъыплъыныгъэм кърикlуахэр зэхэтлъхьэжри, КъБР-м и гъэзэщ ак уэ властым и муниципальнэ, и щІыналъэ, и федеральнэ ор-

ганхэм чэнджэщ тхыгъэкІэ захуэдгъэзащ. - Мы зэман гъунэгъум сытхэр влэжьыну

фи мурад, Мухьэмэд? Ветеринар ІуэхущІапІэр иджырей прибор Іэмэпсымэ лъэщхэмкІэ, машинэ хэхахэмкІэ дгъэпсын хуейщ. Абы яужь дитщ. Ветеринар препаратхэмкіэ, вакцинэхэмкіэ республикэр къызэдгъэпэщын папщІэ, федеральнэ центрым дыдолажьэ. 2014 - 2020 гъэхэм мэкъумэш хозяйствэм зегъэужьыным, мэкъумэшхэкІхэм, сырьем, ерыскъыпхъэхэм я рынокыр зэкІэлъыгъэкІуэтещІыхьа Къэрал программэм щхьэхуэу хэгъэхьапхъэу къэтлъытэ Іуэхугъуэхэр КъБР-м и Правительствэм еттащ. Абыхэм ящыщщ, къапщтэмэ, «Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и щІыналъэ ветеринар ІэнатІэм зэрызиужьынум и концепцэм и lyэхукlэ» программэ гуэдзэм теухуар. 2030 гъэ пщІондэ КъБР-м и къуажэхэм зэпІэзэрыту зэрызаужьынум и Стратегием хыхьэу, республикэм и ветеринар ІэнатІэр егъэфІэкІуэнымкІэ лэжьыпхъэхэр къыхэт-

- Ветеринар лэжьак уэхэм я профессио-<u>нальнэ махуэр иджыблагъэ вгъэлъэпlащ.</u> Абы сыт хуэдэ Іуэхугъуэхэр хуэвгъэхьэзырат?

 Ипэжыпіэкіэ, ди дежкіэ ар махуэ лъапіэщ. Ди Іэщіагъэлі псоми абыкіэ си гуапэу сехъуэхъуащ, лэжьакІуэ пашэхэр дгъэпэжащ, ветеринар медицинэм и Къэбэрдей-Балъкъэр центрым и Шэджэм къудамэр гуфІэгъуэ щытыкІэм иту къызэІутхыжащ. Ар къызыхуэтыншэу зэдгъэпэщыжащ, едгъэфІэкІуащ. Апхуэдэу центрым и Май щІыналъэ хэщІапІэм ерыскъы шынагъуэншагъэм теухуа методикэ семинар щедгъэкіуэкіащ.

Си псалъэм и кlэухыу газетеджэхэм ягу къэзгъэкІыжыну сыхуейт я узыншагъэм хуэсакъыжын зэрыхуейр, ветеринар-санитар экспертизэ ящІа ерыскъы къабзэ фІэкІа яшх зэрымыхъунур.

Епсэльар ХЬЭЖЫКЪАРЭ Аликщ

● КъБР-м и прокуратурэм

Къэрал хабзэхэр фщіэрэ?

Гъащ Іэр страхованэ зэращІыр

2-нэ Іыхьэм къызэригъэувымкІэ, хуейщ. хьэпшып къащэхухэм (зэфlагъэкl лэжьыгъэхэм, Іуэхутхьэбзэхэм) я лейуэ нэгъуэщІ хьэпшыпхэр кърагъэщтэн (нэгъуэщ лэжьыгъэхэр, Іуэхутхьэбзэхэр ирагъэщІэн) папщІэ, хагъэзыхьу ядэркъым.

ГъащІэр страхованэ щІыныр - хэгъэзыхь зыхэмылъ страхованэ лІэужьыгъуэщ икІи цІыхур хуэмейуэ ар хуитхыну зыри хуиткъым. Страховой компаниехэм я дежкІэ апхуэдэ зэрызэригъакІуэ щІыкІэм и Іуэху-Іуэхухэр хабзэншагъэш.

хуитыныгъэхэр къызэпызыуд са- гъуэм и 22-м къару игъуэтащ. Ар тетуущіыр (уполномоченнэ организа- щіыхьащціыхухэр, къэрал властым цэр) Урысей Федерацэм и законо- и къудамэхэр, щІыпІэ унафэр зедательствэм тету административ- зыхьэ ІэнатІэхэр, апхуэдэу органинэ, уголовнэ е граждан-правовой зацэхэр псэупіэ-коммунальнэ хожэуапым ирашалІэ.

кіэ я гъащіэри страхованэ ящіын гъэбыдэным. хуейуэ транспортыр зейхэм хуагъэувмэ, Урысейм Потребительскэ тхылъкІэ судым зыхуагъазэ хъунущ.

Къэрал къэпщытэныгъэмрэ кІэлъыплъыныгъэ муниципальнэ къэпщытэныгъэмрэ я Іуэхукіэ законодательствэм къигъэувхэр зымыгъэзащІэм ихь административнэ жэуапыр

Федеральнэ закон №434-Ф3-мкІэ Урысей Федерацэм Административнэ къуаншагъэхэм- къащта

джылащ къэпщытэныгъэ къалэн- зэрыlax щlыкlэр 2016 гъэм мазаем щыщ пкъыгъуэхэр lucpaф зыщlым, ямытха хущхъуэхэкі, медицинэ хэр зи пщэрылъ къэрал, муниципа- и 1 пщІондэ зэтриухуэн хуейщ. Ауэ нэгъуэщ хэщІыныгъэ хьэлъэхэр зэмэпсь щіэхэу къэрал къэпщытэныгъэмрэ нэхъ пасэу зэблигъэкіыфынущ. (кІэлъыплъыныгъэ) муниципальнэ стративнэ жэуапыр зыхуэдэр.

илъэсым нэскІэ хагъэхъуащ.

нэскІэ щхьэщах хъунущ.

Гъэзэщ ак уэ властым и федеральнэ органхэм я пщалъэ-правовой актхэр зэрытрадзэ щіыкіэр ягъэбелджылащ

2015 гъэм щІышылэм и 1-м къыщыщіэдзауэ гъэзэщіакіуэ властым къыдэкіа и федеральнэ органхэм я пщалъэ- №171-ФЗ-мкІэ Урысей Федерацэм кІэм, уэздыгъэкІэ, хуабэкІэ, псыкІэ правовой актхэр, къэралым щит- щІымрэ граждан ІуэхухэмкІэ и захам къыкІэлъыкІуэ махуипщІым конодательствэм халъхьа зэ- къым, еджэныгъэ-гъэсэныгъэ, мекъриубыдэу, правовой хъыбархэм хъуэкІыныгъэхэм 2015 гъэм гъат- дицинэ Іуэхухэм, къабзагъэр дэІыя официальнэ Интернет-порталым хэпэм и 1-м къару ягъуэтащ. (www.pravo.gov.ru) иралъхьэнущ.

властым и федеральнэ органхэм я зэракъутэж щіыкіэр. пщалъэ актхэм я Бюллетеным e pravo.gov.ru порталым япэу

иралъхьэхэрщ. пщалъэ-правовой актхэр къэра- гъэзэну хуитщ. лым итха нэужь, Урысейм Юсти-

лым иралъхьэнущ. Урысейм ЮстицэмкІэ и минис- нущ. терствэм къэралым имытхыпхъэу къилъытэ гъэзэщ ак у властым и ципальнэ мылъкуу къащ эхумэ, шылэм и 1-м къыщыщІэдзауэ пор- зырынымрэ егъэкІуэкІынымрэ хуэталым щызэкІэлъахьынущ. Уры- зэр зэращэ уасэм хагъэкІыж.

сейм и ФСО-м зэригъэбелджылым «ЩэхуакІуэхэм я хуитыныгъэхэр щегъэжьауэ махуипщІ піалъэм гъэм къару имыіэжмэ, къэрал, му- гъатхэпэм и 4-м Урысейм и къэрал хъумэным и ІуэхукІэ» 1992 гъэм ма- къриубыдэу гъэзэщіакіуэ властым ниципальнэ мылъкум щыщу бэ- санитар дохутыр нэхъыщхьэм и заем и 7-м къыдэкІа Федеральнэ и федеральнэ ІуэхущІапІэхэм абы- джэнду яІыгъ щІы Іыхьэм теухуауи унафэ №13-мкІэ, закон №2300-1-м и 16-нэ статьям и хэм я электрон копиехэр ятын зи гугъу тщІа хабзэхэр къагъэсэ- №16-мкІэ къащта СанПиН 2.4.1201-

Псэупіэ-коммунальнэ хозяйствэм теухуа хъыбархэр къэралым зэрызэригъакіуэ щІыкІэр

«ПсэупІэ-коммунальнэ хозяйствэм теухуа хъыбархэр къэралым кІэ» 2014 гъэм бадзэуэгъуэм и Законым и 43-нэ статьям зэры- 21-м къащта Федеральнэ закон щыубзыхуамкІэ, щэхуакІуэхэм я №209-ФЗ-м 2014 гъэм бадзэуэзяйствэм теухуа хъыбархэм зэры-Автомобилыр страхованэ щащІ- хагъэгъуазэ щІыкІэр хабзэкІэ щІэ-

Мы Законым зэрыщыубзыхуам хуэдэу, псэупІэ-коммунальнэ хокlэлъыплъыныгъэмкlэ и къулыкъу- зяйствэм зыуэ щыт и федеральнэ хьэным и lyэхукlэ» 2014 гъэм сом минищэм щlигъумэ, къуаншэм щапіэм и Къэбэрдей-Балъкъэр хъыбарегъащіэ системэ къызэра- щэкіуэгъуэм и 24-м къащта Феде- тралъхьэ тезырыр зыгъзув стащІыналъэ къудамэм, Федеральнэ гъэпэщынущ. А щІыкІэм тету хъыантимонопольнэ ІуэхущІапІэм е бархэр зэхуахьэсынущ, зэрагъэ- гъэхьащ къауэ веществохэр, къапрокуратурэм и ГэнатГэхэм зы- зэхуэнущ, яхъумэнущ, зэбграгъэ- гъауэ Гэмэпсымэхэр хабзэм къехуагъэзэну хуитщ. Къищынэмы- хынущ, зыубгъуауэ къагъэсэбэпы- мызэгъыу щІауэ, страховой компанием хаб- нущ. Апхуэдэщ фэтэр куэд хъу зэрызэІэпахым, зэращэм, зэразэр къызэрызэпаудым теухуа иск унэхэм я мылъку зэхэлъым пыща хъумэм, зэрагъэlэпхъуэм, зэры-Гуэхүтхьэбзэхэр зыхуэдэм, абыхэм зэрахьэм, апхуэдэу къауэ вещея уасэм, фэтэр куэд хъу унэхэм я ствохэр хуимыту зэрагъэхьэзымылъку зэхэлъыр зэрызэрагъэпэщыж, коммунальнэ хъуэжым папщІэ яхь уголовнэ Іуэхутхьэбзэхэр зэрыхуащіэ, зы- жэуапыр зыгъэув статьяхэр. Щіэп- мэпсымэхэм я документхэм щіэхуейхэмкіэ къызэрызэрагъэпэщ хъаджагъэр щилэжьа зэманым зытхыкіхэм, хущхъуэхэкіхэмрэ ме-

> нэ хозяйствэм зыуэ щыт и къэрал жэуапыр щхьэщах. хъыбарегъащІэ системэм фІэкІы-

«ПсэупІэ-коммунальнэ хозяйсткъэпшытэныгъэмрэ я ІуэхукІэ зако- вэм и къэрал хъыбарегъащІэ сис- Іэмэпсымэ ІэрыщІхэм я гъэхьэнодательствэм къигъэувхэр зымы- темэм и lyэхукlэ» Федеральнэ за- зырыкlэм теухуа хъыбархэр СМИгъэзащІэхэм УФ-м и КоАП-м и коныр къызэращтам къыхэкІыу, хэм, апхуэдэу хъыбарегъащІэ-те-19.6.1-нэ статьямкІэ яхь админи- УрысейФедерацэмизаконодатель- лекоммуникацэ сетхэм щызэбгранэ акт щхьэхуэхэм зэхъуэкІыны- гъэхыу «ЦІыхубэ хъыбарегъащІэ Къуаншагъэ зылэжьахэр адми- гъэхэр хэлъхьэным теухуауэ 2014 ІэнатІэхэм я ІуэхукІэ» УФ-м и Занистративнэ жэуапым щрашалІэ гъэм бадзэуэгъуэм и 21-м къыдэкІа коным хуит ищІыркъым. Абы папІалъэм мазищым щегъэжьауэ Федеральнэ закон №263-ФЗ-мкІэ пщІэ административнэ жэуап ира-7.23.1-нэ статьяр 2015 гъэм накъы- гъэхь (уголовнэ Іуэху щащіын хэ-КъищынэмыщІауэ, я пщэрылъ- гъэм и 1-м къыщыщІэдзауэ УФ-м мылъмэ). хэм теухуауэ федеральнэ законым Административнэ къуаншагъэхэмщыубзыхуахэм тетын хуейуэ проку- кІэ и кодексым хагъэкІынущ. Абы рорым, апхуэдэу следователым, къыдэкІуэу, УФ-м и КоАП-м псэупІэпэублэу Іуэхум хэплъэм е админи- коммунальнэ хозяйствэм и къэрал стративнэ къуаншагъэр зэхэзы- хъыбарегъащІэ системэм хъыбаргъэкІ къулыкъущІэм хабзэкІэ къа- хэр щызэкІэлъыхьынымкІэ къалэнгъзувхэр щхьэзыфіэфіу зымыгъэ- хэр зэрамыгъэзащіэм, зэрызэзащІэхэм яхь административнэ хуагъакІуэ хабзэм зэребакъуэм е жэуапыр ягъэткІиящ. Администра- хъыбарыпцІхэр зэрызэхуахьэсым тивнэ тезырхэм хыхьэу, апхуэдэ папщІэ яхь жэуапыр щыгъэбелкъулыкъушЈэхэм я пшэрылъхэр ма- джыла и 13.19.2-нэ статьям 2015 зихым къыщыщ1эдзауэ илъэсым гъэм накъыгъэм и 1-м щегъэжьауэ лэжьэн щІидзащ.

Къэрал, муниципальнэ мылъкум щыщ щІы Іыхьэр бэджэнду къыщащтэм зэращіыліа аукцион зэгуры Іуэны гъэр зэракъутэж щІыкІ́эр

2014 гъэм мэкъуауэгъуэм и 23-м Абыхэм щыгъэбелджылащ къэрал, Апхуэдэ актхэу официальнэу муниципальнэ мылъкум щыщ щІы пыщІа пщэрылъхэр абыхэм ягъэув. къытрадзауэ къалъытэнур «Рос- Іыхьэр бэджэнду къыщащтэм зэрасийская газета»-м е гъэзэщІакІуэ щІылІа аукцион зэгурыІуэныгъэр

Ахэр зэхьэлІар апхуэдэ щІы зыщІ, къызыхуэтыншэу зэрыщыту япэу къытехуэ текстхэрш Іыхьэхэм ухуэныгъэ щезыгъэкІуэкІ гъэпэщыж, ахэр зезыхьэ цІыху, игъуэта дертхэр зыхуэдэр наІуэмэ, бэджэндырылажьэхэрщ. А щІы- ІуэхущІапІэ, щхьэзакъуэ хьэры-ЦІыхумрэ гражданинымрэ я пра- зэіухауэ ирагъэщэн щхьэкіэ, бэ- зэщіэхэр фіэкіыпіэншэу ягъэзэвар, я хуитыныгъэмрэ я пщэры- джэнду зытам къэрал властым е щІэн хуейщ. Апхуэдэщ еджапІэ, лъымрэ къызэралъытэ, организа- щІыпІэ самоуправленэм и органу медицинэ организацэхэр, сабий цэм и правовой статусыр зыгъэув е щІы Іыхьэм и унафэр зыіэщіэлъ зеиншэхэр, адэ-анэхэм я жьауэм сэкъат игъуэтам страховой ахъшэу ІуэхущІапІэ зэхуаку мыхьэнэ зиІэ уполномоченнэм судым зыхуи-

Объектым пэщіэдзэу хуэзэр абы щакіэлъыплъ іэнатіэхэр. цэмкІэ и министерствэм зыхуэфа- и рынок уасэм тещІыхьауэ ягъэбелшэ хъыбархэр шІыгъуу ита апхуэдэ джылы. ЗэІухауэ яхуэмыщэмэ, ма- зыпІыжхэми а хабзэхэр яхуэгъэактхэм я электрон копиехэр порта- зитІым къриубыдзу къэрал е муни- защ. ципальнэ мылъкум хагъэхьэ хъу-

ЗэІухауэ ящэмэ е къэрал, мунифедеральнэ органхэм я пщалъэ- объектым къыщІэкІыр ар зейуэ правовой актхэр 2016 гъэм щІы- щытам иратыж. А Іуэхур гъэхьэ- бийхэр щапІыж ІуэхущІапІэхэм я рыкІэлъыплъ́ техникэ́ Іэ́мэпсы-

Ямыуха объектыр и кІэм на- зэрыхалъхьам къыхэкІыу,

щІыпІэ унафэр зезыгъакІуэ Іуэхущіапіэхэм е псэуалъэр зыпадзэн хуей инженер-техникэ ІэнатІэм и лэжьыгъэр къызэзыгъэпэшхэм я зэранкіэ ухуэныгъэр кіыхьліыхь зэрыхъур ар зейм хуэгъэнахуэмэ, хагъэзыхьу объект ныкъуэщІыр ирагъэщэнукъым.

«УФ-м и Уголовнэ кодексымрэ УФ-м и законодательнэ акт щхьэхүэхэмрэ зэхъүэкІыныгъэхэр хэлъхьэным и ІуэхукІэ» 2014 гъэм щэкІуэгъуэм и 24-м къыдэкІа Федеральнэ закон №370-ФЗ-м и Іуэхугъуэ нэхъыщхьэхэр

«УФ-м и Уголовнэ кодексымрэ УФ-м и законодательнэ акт щхьэхуэхэмрэ зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъральнэ закон №370-Ф3-м хазэрызыІэрагъэхьэм, зэрахъумэ, рым, я зэхэлъыкіэр хуимыту зэращіыкіэм теухуахэр, нэгъуэщіхэри. ирихьэлізу илъэс 14 ирикъуахэр а дицинэ ізмэпсымэхэмрэ зыкіуэціа-КъищынэмыщІауэ, Федеральнэ статьяхэмкІэ жэуапым ирашэлІэ- лъхьэхэм (упаковкэ) я тхылъ законым и еханэ статьям зэры- нущ. Зи гугъу ящ І Іэмэпсымэхэр хэ- нэпц Іхэр зыгъэхьэзырхэм. жиlэм хуэдэу, псэупlэ-коммуналь- гъэзыхьыншэу зытхэм уголовнэ

Къауэ, къагъауэ вещество ІэмэпІэншэу щызэхуэгъэкІуапхъэ хъы- псымэхэмкІэ къуейщІейхэм, апхуэ-2014 гъэм дыгъэгъазэм и 22-м бархэм нэгъуэщіхэри дыщіагъу дэу жэщырыплъыр частым хэту щагъэхьэзыркіэ икіи щрагъэ-(къэрэгъулымрэ 2014 гъэм бадзэуэгъуэм и 21-м къищынэмыщіа) къэрал кіуэці щытэныгъэ зэраіэнумкіэ щіы-Федеральнэ закон къулыкъум и устав хабзэхэр къызэ- піэхэм хъыбар ирагъэщіэн хуейкІэ и кодексым зэхъуэкІыныгъэхэр №209-ФЗ-м зэрыщыубзыхуам те- пиуду нарядым ихъумэ Іэщэхэр, _{къым.} ту, системэм и операторым - Уры- шэхэр, къауэ веществохэр, къагъа-Федеральнэ законым щыгъэбел- сейм и Пощтым - зыхуей хъыбархэр уэ Іэмэпсымэхэр е дзэ техникэм щэнэхэр хэмылъмэ, фіагъ зимыіэ, льнэ ІуэхущІапІэхэм я къулыкъу- УФ-м и законодательствэм а Іуэхур къэзышэм ихь жэуапыр зыхуэдэри

къагъауэ Къауэ,

Сабий зеиншэхэр, адэ-анэхэм я кіэлъыплъыныгъэм щіэмытыж сабийхэр щапіыж іуэхущіапіэхэм я лэжьыгъэ къызэгъэпэщыкіэм халъхьа зэхъуэк Іыныгъэхэр

2015 гъэм мазаем и 9-м Урысей Федерацэм и къэрал санитар дохутыр нэхъыщхьэм къыдигъэкla унафэ №8-мкІэ сабий зеиншэхэр, адэ-анэхэм я кІэлъыплъыныгъэм щІэмытыж сабийхэр щапІыж ІуэхущІапІэхэм я лэжьыгъэр къызэрызэрагъэпэщ СанПиН 2.4.3259-15 санитар-эпидемиологие хабзэщІэхэмрэ пщалъэщІэхэмрэ къащ-

2015 гъэм фокlадэм и 1-м щегъэжьауэ хабзэщІэхэм хуокІуэ. Сабий зеиншэхэр зэрыхагуэшэну, Федеральнэ закон абыхэм зэракІэлъыплъыну щІыкъызэрызэрагъэпэщынум, ерысгъыным, псэуалъэхэмрэ пщІантіэхэмрэ зехьэным, нэгъуэщіхэми Сабий зеиншэхэм папщІэ объект-

уалъэхэр зыухуэ, реконструкцэ пыщ ахэри хэту) зэжьэхэуамэ; піэм щаухуэ объект ныкъуэщіыр чэтыщіэ псоми санитар хабщІэмытыжу къэна сабийхэм социальнэ Іуэхутхьэбзэхэр щыхуащІэ,

Сабий зеиншэхэм папщІэ нэхъапэхэм яухуа унэхэр абыхэм проектхэм тету къагъэсэбэп.

Сабий зеиншэхэр, адэ-анэхэм я кІэлъыплъыныгъэм щІэмытыж са- дертхэр зыхуэдэр гъуэгум зэлэжьыгъэ къызэгъэпэщыкіэм са- мэхэм траха сурэтхэмкіэ ягъэбелнитар-эпидемиологие хабзэщІэхэр джылын хүейщ.

тету порталым иралъхьэн папщіэ, гъэсыжын щхьэкіэ, щэн Іуэхум гъэм гъатхэпэм и 11-м, 2007 гъэм апхуэдэ актхэр къыщыдагъэкlам хэмыхьэу зэращlылlа зэгурыlуэны- мэлыжьыхьым и 28-м, 2011 гъэм 03-м, СанПиН 2.4.2200-07-м, Сан-Къэрал властым и органхэм, ПиН 2.4.2840-11-м къару я Эжкъым.

Хущхъуэхэк Іхэр хуимыту зыгъэхьэзырым техьэ уголовнэ тезырыр зыгъэув Законым 2015 гъэм щІышылэм и 15-м къару игъуэтащ

«ФІагъ зимыІэ, ямытха хущхъуэхэкІ нэпцІхэр, медицинэ Іэмэпсымэхэр, биологие вещество нэпціхэр зезыгъакіуэхэм япэщіэтыным теухуауэ Урысей Федерацэм и законодательнэ акт щхьэхүэхэм зэхъуэк ыныгъэхэр хэлъхьэным и ІуэхукІэ» Федеральнэ закон №532-Ф3-р 2014 гъэм дыгъэгъазэм и 31-м къащтащ.

Хуимыту хущхъуэхэкІхэр зыгъэхьэзырым нэхъыбэ дыдэу илъэси 8 къехь. Апхуэдэу хущхъуэхэкІхэм е медицинэ Іэмэпсымэхэм хуэзэр тьяищІэ УФ-м и Уголовнэ кодексым хагъэхьащ.

КъищынэмыщІауэ, уголовнэ жэуап ирагъэхь:

фІагъ зимыІэ, ямытха хущхъуэхэкІ, медицинэ Іэмэпсымэ нэпцІхэр къэзыгъэсэбэпхэм. хүит ямыщі биологие веществохэр зэзыгъэкІуэкІхэм;

хущхъуэхэкІхэм е медицинэ Іэ-

ЕрыскъыхэкІхэм, материалхэм, хьэпшыпхэм (изделиехэм) я фlагъымрэ я шынагъуэншагъэмрэ теухуа къэрал кІэлъыплъыныгъэр хъумакіуэмрэ кіуэкікіэ планым щымыщ къэп-

Уголовнэ Іуэху щащіын нэсэбэпхэм, хуит ямыщІ биологие вешествохэр зэзыгъэкІуэкІхэм яхь вещество административнэ жэуапыр зыхуэдэри ягъэуващ.

«Урысей Федерацэм цІыхухэм я узыншагъэр хъумэныр къызэрыщызэрагъэпэщым и ІуэхукІэ» Федеральнэ законым «медицинэ Іэмэпсымэ (изделие) нэпцІ», «фlагъ зимыlэ медицинэ lэмэпсымэ (изделие), нэгъуэщІхэм хуимыту къытращіыкі медицинэ Іэмэпсымэ (изделие)» гурыІуэныгъэхэр хагъэхьащ. Ахэр къагъэсэбэпыну хуит ящІыркъым. Къытраха медицинэ Іэмэпсымэ (изделие) нэпціхэр, фіагъ зимыІэхэр, нэгъуэщІхэм къытращІыкіахэр зэрагъэкіуэд щіыкіэр УФ-м и Правительствэм егъэув.

Полицэм и лэжьак уэхэр хэмыту транспорт зэжьэхэүэм пыща тхылъхэр зэратх щІыкІэр

«Транспортыр зейхэм яхь граждан жэуаплыныгъэр фІэкІыпІэ зимыІэ страхованэ зэращІым и ІуэхукІэ» Федеральнэ законым халъхьа

зэгъэзэхуэжыныгъэхэм 2014 гъэм фокіадэм и 1-м щегъэжьауэ къару ягъуэтащ (Европротокол). Законым

и пшалъэщІэхэр, 2014 гъэм фокlадэм и 30-м иужькіэ, САГО-м иращІылІа зэгурыІуэныгъэхэм къыщагъэсэбэп.

ДТП-м пыщІа тхылъхэр нэхъ къызэрыгуэкІыу зэрызэхуагъакІуэ хабзэр къагъэсэбэпыну хуит ящІ: - я гъащІэмрэ я узыншагъэмрэ

дежкіэ зэран щымыіэмэ; ОСАГО-м иращІылІа зэгурыІуэныгъэмкІэ страхованэ зиІэхэм я проектхэр зыгъэхьэзыр, псэ- хэм я транспортит! (прицепхэр зы-

ДТП-м хэхуа транспортым абыхэм ятеухуауэ лъэныкъуэхэр

зэмыдауэмэ. Полицэм и уполномоченнэ лэ-

жьакіуэхэр хэмыту, ДТП-м пыщіа тхылъхэр щатхкІэ, зи транспортым сом мин 50 нэхърэ нэхъыбэ хухах хъунукъым. Езы транспортым, ДТП-р къы-

НэгъуэщІ щІыкІэм тету сабийхэр щыхъуа щІыпІэм абы щигъуэта дертхэм ятеухуа тхылъу, сурэту, видеоматериалу зыхуейхэр страхованэ зыщам зэрырат щыкіэмрэ піалъэмрэ ягъэбелджылащ. КъищынэмыщІауэ, ДТП-м и зэранкіэ транспортым игъуэта

РУСТАВЕЛИ Шота, куржы усакіуэ (XII ліэщіыгъуэ)

Къаплъзныфар зи фаща лыкъужь

Зэзыдзэкіар БЕР Хьэбалэщ

(КІэлъыкІуэр. ПэщІэдзэр №№123 - 124, 128 - 129, 133, 138 - 139, 144 - 146, 149, 153, 155, 158, 159 - 160, 164, 166-167-хэм итиц).

Дулардухтми ещІ унафэ: «Ди Росан ар къедгъэшэнщ! Иджыпсту сэ хьэгъуэл ыгъуэ схуэщ ыфынкъым. - Дыщыгъуэнщ... Гувэ-щІэхми, къэзгъэзэжмэ, хьэгъуэлІыгъуэ дэгъуэ тщІынщ, АпщІондэху, зы щхьэц хэмыхуу, гуащэ нысэр схуэфхъумэнщ!»

Кадж уд лъэпкъым япэ иту пащтыхь гуащэм зеузэд, Гъуэгуанэшхуэ къапэщылъхэщ, къэрал лъэщи къапэщІэтщ, Каджхэр зэрыхахуэр ящІэ, дэнэкІи я щытхъу щаІэт, ЗэкІэ дыщым щыІэщ гуащэр, зэрихабзэу, куэдрэ къэтщ.

Нобэм къэскІэ Каджет къалэр бийм хуэщІакъым тегушхуапІэ, ХэщІыхьащ ар къыр джабэжьым, хуамыгъуэту екІуэлІапІэ. КъыщІатІыкІри бгым и щІагъыр, хуащІащ къалэм щэху дыхьэпІэ, Къыщхьэщихыу дыгъэ нурыр, исщ хъыджэбзыр а быдапІэм.

Ар яхъумэ жэщи махуи, и хъумак Іуэхэр сакъ защ Іэу, Къыхашащ дзэм хэплъыхьыпэу, цІыху минипщІ

[–]нэхъ дзыхь зыхуащ**I**у, Къалэм иІэу хъуам дыхьэпІэу мин щырыщ Іутщ жей ямыщІэу». Щызэхэсхым а хъыбарыр, нэхъри си гум щІедзэр хэщІу.

Автандили, пэрымыуэу, жрегъэІэ хъыбар дэгъуэр ИкІи зэ къыхигъэщакъым едэІуэн зэримыжагъуэр; Мы дунейм и зэхэлъыкІэр, и къэхъукъащІэр егъэщІагъуэ: «Хэт ищІэнт, - жи, - сыхуишэну Тхьэм мыпхуэдэ гурыфІыгъуэ».

АдкІэ пещэ «Фатмэ, си псэм фІэфІу си гур пкІэрыпщІащ, Щэху мы Іуатэу илъам си гум и хъыбарыр къызжеп Іащ. ЖыІэт адкІэ: сыт хэпщІыкІрэ каджхэм, абы сыхуей хъуащ, Хуэхейу ахэр лъагъуныгъэм я Гуэтэжу зэхэсхащ.

ЖаІэр пэжмэ, лъагъуныгъэ, фыз Іуэху я гум сыт қъыщІэкІыр? Сэ а пщащэ насыпыншэм и бэлыхьщ сыкъезыхуэк Іыр». Фатмэ жеІэ: «СщІэркъым ІупщІу а уэ жыпІэхэм къибгъэкІыр, Каджхэр цІыхущ дэ тхуэдэ дыдэу, къуршым гъащІэр щрахьэкІыу.

Каджхэр цІыхухэщ! Ар зэгъащІэ, я сурэткІи дэщхьыркъабзэщ, Ауэ удхэщ зэрылъэпкъыу, хьилагъэшхуэми хуэІэзэщ, Я зэран зэмык І щымы І эу, ялэжь псори езым - хабзэщ. Къебияхэр хущІогъуэжри, я уэрэдри гуауэ гъыбзэщ.

M нэр щипхъу
эу къеныкъу
экъур уд Іэмалк Іэ дзыхэ ящ Іыр, Щыхуейм дежи, нап Іэзып
Іэм я жы Іэщ Іэ щы
блэр къащ Іыр, ЯхульокІыр куэд абыхэм, - хуейм, тенджызыр ягьэжэщІыр Яхъуэжыфри махуэр жэщкІэ, жэщыр махуэ къыпфІагъэщІыр.

Мис аращ абыхэм «каджкІэ» щІеджэр цІыхухэр, яфІэщыпэу, Аращ, ахъумэ, лъагъуныгъэ ІэфІи яІэщ дэ дэщхьыпэу». Автандили, гуфІэщауэ, фыз гъэфІэным щотхъу и гуапэу: «Бгъэужьыхащи сызыс мафІэр, пхурикъунщ уэ къэпхьар псапэу».

ПщІэшхуэ хуищІу Алыхьталэм, Автандил гумащІэу жеІэ: «Ди тхьэу Тхьэшхүэ, шІэгъэкъуэну мы дунейм уэ зырш щыдиІэр, Уэрщ ди гъащІэр зэІубз зыщІыр, зыщыгугъыр цІыхуу щы́Іэр». Иобзэрабзэ Фатмэ нэхум, зэщІикъузэу ІэплІэ хуещІ.

Гу щихуащ и мыгъуэм Фатмэ, нэху зэрыщыр къехьэльэк Іыу; Автандили телъщ пІэщхьагъым, Іэмалыншэў еІэплІэкІыў, Псэм и щІасэ Тинатинырщ щІэтыр нэгум хущІэмыкІыу... Нэхъ къищтэнт итам губгъуэшхуэм, хьэкІэкхъуэкІэ кърихуэкІыу.

Автандил и нитІым уэшхыр къыщІолъадэ, къыфІекІуауэ, Къыщеудыр нэпс архъуанэр, и нэпсылъэм из хъупауэ. ЖеІэ: «Феплъыт мы хьэщыктым: лъагъуныгъэм епцІыжауэ, Бзу бзэрабзэр къэрэкъурэм йодэхащІэ, вынд зищІачэ».

АпхуэдизкІэ етащ нэпсри, увыІэкІэ имыщІэж, И пщтырагъым пшахъуэ щабэр ищІынт нэхъри нэхъ щабэж. ЛІыхъужь бгъафэм щыфІэрафІэщ Фатмэ, иІэу гукъыдэж: Удз гъэгъа къигъуэтмэ вындым, бзу бзэрабзэу зелъытэж.

Аурэ къещІыр пшэкІэплъ дахэ, зыкъеужьри нэхущ дыгъэм, Ціыхухъу фащэ екіу къыщіехьэ унэгуащэ гумызагъэм. Дыщіегъу фащэм щіагъщіэлъ, фіэфіу зыщитіагъэм ар и мыгъуэм ЖeIэ: «Мыхэр уи фэилъхьэт, и фэеплъу лъагъуныгъэм».

Автандили жеІэ: «Щэхур щысІуэтэн зэман сихуащ». Сату щІынми кІэ етыпхъэу а сыхьэтым къилъытащ; ЗэщІэлыдэ цІыхухъу фащэм и Іэпкълъэпкъыр ихутащ, ЛІыхъужь гуакІуэ екІу зэкІужыр фащэм нэхъ дэгъуэж ищІащ.

Къиузэдауэ Іэнэр екІуу, унэгуащэр хахуэм поплъэ, Абы деж лІыхъужьыр щІохьэ нэжэгужэу, жану и лъэр. КъыщыІуплъэм Фатмэ, жеІэ, фІэтельыджэу лІым и теплъэр: «УокІу фІы дыдэу, иджыщ делэ щыхъупэнур уэ къыпІуплъэр».

Автандили ауаныщІу щодыхьэшх, Фатмэ къимыщІэу: «АпхуэдизкІэ къэуІэбжьати, сыкъицІыхужакъым занщІэу». Сыт ищІэнт - зыкъыфІегъэщІыр гурэ псэкІэ хуэгумащІэу.

Мэтэджыжхэр шхэн яухри, сэлам гуапи зэрахыж, Автандил тІэкІу къэхьэлъауэ и хэщІапІэм йокІуэлІэж, Зегъэпсэху жэщ хъуху мэгъуэлъри, псынщІэ хъуауи къотэджыж. «Сопсэльэну сыхуейт»,- жиІэу, пщылІ еІуэхур Фатмэ деж.

Фатмэ къосыр напІэзыпІэм, и «уэху-уэхьыр» япэ иту: «СилІыкІынущ сэ мы Іуэхум, кІуапІи жапІи къызимыту!» Автандил ар егъэтІысыр, тхьэусыхапІэ иримыту, Пшагъуэр щІэтщ и нэгум хьэлъэу, хуэмы Тэту и нап Іит Іыр.

Абы жеІэ: «Фатмэ, нобэ пэж бжесІэну мурад сщІащ. Уигу зэрыщІыхьэнур сщІэми, ар бжесІапхъэу къэслъыташ. Іэф і дэлъами дэ тІўм дякум, щэху нэхъыщхьэр пщызбзыщ ащ, НэгъуэщІщ си псэр зыщІэхъуэпсыр, а зым си гур итхьэкъуащ.

ЧэруанакІуэу къэкІуа гупым я уэлийуэ сэращ плъытэр, Ауэ пцІыщ ар, Ростан пщышхуэм лІы нэхъыщхьэу сэрш бгъэдэтыр. Си жыІэщІэщ и дзэ хъушэр, сыщыхуейм деж къызоІэтыр, Хъугъуэф Іыгъуэр изщ си гуэнхэм, сызыхуейуэ хъуар согъуэтыр.

Уэ ухуэдэщ дзыхь зыхуащІым, пхузощІ нахуэ сиІэр щэхуу: Хьэрып шІыпІэм исщ зы пщащэ, дунейшхуэр къйгъэнэхуу, СегъэткІупэр сэ а пщащэм, илъщи си гум зи имыхуу, СогъэзащІэ и Іуэхутхьэбзэр, къэзгъэнауэ сиІэр Іуэхуу.

Мы унагъуэм къихьа пщащэр къызолъыхъуэ сэ куэд щІауэ. Къызок Іухьыр иужь ситу гъуэгуу щы Іэр зэпысщ Іауэ. Слъэгъуащ пщащэм и псэлъыхъур гуауэ хьэлъэм хигъэщІауэ, Щысщ лІэныгъэм ар щІэхъуэпсу, лІыхъужьыгъэм пэІэщІауэ».

Автандил Фатмэ жреІэ щимыбзыщІу абы зыри, Къаплъэныфэри зищІысри, бзэха пщащэм и хъыбари, «ДэІэпыкъут ахэм, - жеІэ, - къэгупыси зыгуэр уэри, Къыхэдгъэш а тІур бэлыхьым, дахуэгъэхъуи сэбэп тІури.

 $\mathbf{X}$ уэтщ $\mathbf{I}$ эфынщ зыгуэр абыхэм, дызэкъуэту яужь дихьэм, Дахуэхъунщ, шэч лъэпкъ хэмылъу, сэбэп дэ тІур дызэгухьэм. Мис итІанэ хъуэхъуу щыІэр щаІэтынщ дэ тІум ди пащхьэм, ПщІэну щыткъым, ди сэбэпкІэ ищІыжынщ а тІур зы ди Тхьэм.

Зыдмы Іэжьэу Каджет къалэм т Іасхъэщ Іэх пщыл І гуэр дгъэк Іуэнщ, Дэ тщІэ псори абы пщащэм гурыІуэгъуэу жриІэнщ, И хъыбар зэ къытІэрыхьэм, дэ длэжьыпхъэри длэжьынщ, КъыдэхъулІэм ди мурадыр, каджхэм етщІэн къэдгъуэтынщ».

CIT ANDIE ITCARSE

Фатмэ жеІэ: «Сыту гуапэ иджыпсту сэ зэхэсх псалъэр! Къэс си гугъэщ си гурылъым Алыхьталэм хуищІа пІалъэр! Къриджауэ пщылІ емынэр - щэхуу щыІэм я бжэІульэр, ЖеГэ: «Ежьи, зумыГэжьэу Каджет къалэм нэхус уи лъэр!

Сыгъэлъагъу иджы пхулъэкІыр - узэджам къуита щІэныгъэр! Схутех бампІэу телъыр си гум, уиІэу щытмэ лъэкІыныгъэ. ЖеІэ нэхум, зыхуэгъази: «Уи хущхъуэгъуэ щыІэщ, - гугъэ». Жэуап къет: «Сэ ар нэху щыхукІэ згъэзэщІэнщ! Узогъэгугъэ!».

XLVIII Фатмэ Нестан-Дареджан хуитхар

Абы хуетх Фатмэ: «Си дыгъэ! Нэхуу щыІэм ехьэехуэ! Уэ ппэІэщІэм хощІыр и гур, къыпІумыплъэм сыт и махуэ? ЩэныфІагъыу убгъэдэлъым, уи бзэ ІэфІым гум фо щахуэ, Упсыхьащи дыщэ защІэу, дунеишхуэр уогъэдахэ.

Уэ ухэтми, уи гум щыщІэр сщыббзыщІами къызжумыІэу, Ар сэр-сэру къэсщІэн папщІэ, къэзгъэнакъым Іэмал щыІэу. Тариэли бэлыхь телъу зэрихьар куэдщ гъащ Гэр гу Гэу, Фэ тІур зэ фызэІущІэжмэ, фхьынщ фи гъащІэр насыпыфІэу.

Уи лъыхъуак Іуэ гъуэгу техьауэ, дІыхъужь гуэр си деж щохьэщ Іэ, Автандилц лІыхъужьым и цІэр, Тариэл ецІыху, зэрощІэ. Ар и тепщэщ хьэрыпыдзэм, Ростан пщышхуэм къулыкъу хуещІэ, Къет жэуап мыбы псынщІэІуэу - уи хъыбарым дыхуопІащІэ.

НызогъакІуэ мы си пщылІыр уэ уи деж зыпхуигъэзэну, Каджхэм я дзэр къэкІуэжами, ахэр къэтми - къедгъэщІэну. Къалэм дэс дзэр зыхуэдизыр дыпщогугъыр къытхуэптхыну, Уи хъумакІуэхэм я бжыгъэр, я нэхъыщхьэр дыхуейщ тщІэну.

Каджет къалэм сыт хэпщІыкІми, тхыбзэм къитхэ псори ІупщІу, Уи гъэф Іэнми хуэтх зы псалъэ, нэхъри и гур хыумыгъэщ Іу. Фыкъилыпщ Іу фтелъ бэлыхьыр фщхьэщык Іынш фэ зэман к Іэщ Іым, Ф Іэкъабылмэ Алыхьталэм, ар хузэф Іэк Іынш куэд мыщ Іэу».

Иджы лъатэт, тхыбзэ, псынщІэу уи дамитІыр шэщІи хуиту, Схуэгъэгуф Іэт си нэху закъуэу къуршым исыр щхьэхуимыту. КъытщІэмыгъуу пІэрэ уи гур, къэбгъэнам гупсысэм хэту? ДынэкІуэнут, тхулъэкІатэм, дыгуфІэжу уи ужь диту».

 Φ атмэ пщылIыр къриджауэ, ирет тхыгъэр, мыр жриIэу: «Дыгъэ къепсым ехьэехуэм деж нэгъэс мыр, фТэкТ имыГэу!» ЗрекъуэкІри абэ щхъуантІэр, пщылІыр йожьэ, зы жимыІэу, Зегъэбзэхри гъуэгум тохьэ, зэран хуэхъуфын щымыІэу.

Шэ цІывауэ макІуэ лІыкІуэр, лъэмыІэсу и лъэр щІыщхьэм, Носыр игъуэу зыдэк Іуэнум, жэщыр къалэм щыщхьэщыхьэм, Блок І хъумак Іуэхэм ар щэхуу, къимылъагъуу зыбгъэдыхьэм, ГъущІ куэбжэжьхэр Іуха хуэдэ, дохьэ хуиту хэку къалащхьэм.

КъекъуэкІауэ щІакІуэ фІыцІэр, фІэпхыкІауэ фІыцІэу и щхьэр Дуней нэхум и гъэрыпІэм къыщохутэ хъыбарзехьэр, КъыхуэмыщІэу зыхуихьынур пщащэм и гур зэрызохьэ, Ари и гукъеуэм хибжэу, и насыпыншагъэм хелъхьэ.

ЛІыкІуэм жеІэ: «Умышынэт! Си сэбэп уэкІынкІэ хъунщ. Сэ Фатмэ и деж сыкъокІыр, - ар уэ пцІыхуу къыщІэкІынщ. Мы сэ бжесІэр зэрымыпцІыр тхыгъэм уеджэмэ къэпщІэнщ. Пэплъэт, розэ, къыщІэкІ дыгъэм, ар къыптепсэу угъэгъэнщ».

А хъыбарыр дуней нэхум жэщ пщІыхьэпІэу къыфІэщІащ, Нэ пІащитІым щІэзми нэпсыр, и гум псэ къыхыхьэжащ. ІэщІэль тхыгьэр хъыбарыфІкІэ, лъагъуныгьэкІэ гъэнщІащ, Гуф Іэнэпсым зэпхрыплъу тхыгъэ гуапэм ар къеджащ.

ЙоупщІ пщылІым ар: «КъызжеІэт, хэт къысхуейр сэ, къысщІэупщІэр? Иджы къэскІэ щІылъэр сутэу сэ дунейм сытету зыщІэр?» ПщылІым жеІэ: «УтхэкІыжри, ди псэукІэ хъуар Тхьэм ещІэ, Къыттепсэжыркъым дэ дыгъэр, кІыфІ зэпыту дохь ди гъащІэр.

Пхихау шабзэм Фатмэ и гур, абы лъандэм лъы къыпож, И нэпс гуащІэр псыхьэлыгъэу тенджызышхуэм холъэдэж. КъыщысщІащ мыбы щэху Іэджэ, схьыжын хуейуэ Фатмэ деж, Си щыхьэтщ Алыхьыр: Фатмэ дунейм теткъым фІэІэфІыж.

Мыхъужь гуэр ди деж щохьэщIэ и дахагъыр къыпхуэмыщIэу, Птель бэлыхыр зыхуэдизыр къыщІэкІащ абыи ищІэу, Ар къыплъохъур уэ куэд щІауэ, ныбжьэгъу лъапІэм хуэжыІэщІэу, $oldsymbol{N}$ к $oldsymbol{I}$ и $oldsymbol{a}$ хэр сэ къызожьэ, поплъэ згъэзэжыным псынщ $oldsymbol{I}$ эу».

Пщащэм жеІэ: «Си фІэщ мэхъур зэрыпэжыр жыпІэу хъуар, Дэнэу пІэрэ си хэщ апІэр Фатмэ гуащэм къыщищ Іар? Дауи, псэў хъунщ си лІыхъужьыр, - си губампІэм ещІэ ар, Хуэстхынщ абы, ауэ лейуэ яжеІэж уэ къыстехьар».

XLIX Нестан-Дареджан Фатмэ хуитхар

Нестан етхыр: «Фатмэ гуащэ, лъагъуныгъэм хуэгумащ Іэ! Стель бэлыхыр зыхуэдизыр сянэм нэхърэ уэ нэхъ уощ э. Дунеишхуэм и хеящ эм ф эф угуауэм сыхегьаш э, Ауэ уэ уи тхыгъэм гугъэ зэрыщы Гэр къызегъащ Гэ.

ТІ эуней бийхэм са Іэщ Іэпхри, си мыгъуагъэр здэбгуэшащ, Ауэ каджхэм я гъэрыпІэм, насыпыншэр, сихутащ. Хэкум и дзэр зэрыщыту сэ си закъуэ плъыр схуащ Іащ, Мурад тщІар къызэмыхъулІэу, гугъэ нэпцІти, щэщэжащ.

Мы гъэрыпІэм ныпхуистхыкІыу хъыбар куэд незгъэхьыфынкъым, Хэку пащтыхьыр къэтщ ежьауэ, кадж нэхъыщхьэхэри дэскъым. Ауэ цІыху куэд си хъумакІуэщ, - къикІуэтынуи зы цІыху хэткъым, Мыбы сэ сришыфыну мурад зыщІым хулъэкІынкъым.

 ${f X}$ эт къежьами си лъыхъуак ${f I}$ уэ, къек ${f I}$ ухь пщ ${f I}$ эншэу си ужь иту, Исыжамэ нэхъыфІт и пІэм, си бэлыхьым ар хэмыту. Ауэ сэ абы сохъуапсэ зыкІэ — тетщ ар дунейм хуиту, Сэ-тІэ, сыт? Сынасыпыншэщ! Сохь си гъащІэр ем сыхэту.

Сытегушхуэу дзыхь схуэщІакъым си гум илъыр пхуэсІуэтэну, Зэрыщ Іэздзэу и гугъу сщ Іыну, Іэмал згъуэткъым сымыгъыну. Си псэлъыхъум деж цІыху бгъакІуэу сынолъэІу схуебгъэлъэІуну, Абы адкІэ сыкъилъыхъуэу, си бэлыхьым хэмытыну.

Къыхэмыхьэу нэгъуэщІ гуауэ, бэлыхь стелъым срикъунщ, ЛІауэ ар мыбдеж щыслъагъумэ, сэ тІо лІэгъуэкІэ сылІэнщ.

КъикІыжын абы щыІэжкъым, си ажалым сыпэплъэнщ. Мыхъумэ, къуршыр къыстевгъауэ, кІуэдыжыпІэ ар схуэхъунщ.

Тхыгъэм сысей гуэр и гъусэу незгъэхьыпхъэу къысхуэптхащ: Си щхьэтепхъуэм къыпызупщІри, зы щэкІ кІапэ дэщІызгъуащ. А щхьэтепхъуэри фэеплъу къызэптауэ щытыгъащ, Си насыпым и фІыцІагъэм ари ещхьми, фэеплъ хъуащ».

Нестан-Дареджан фІыуэ илъагъум хуитхар

Хуетх Нестан и мыгъуэм тхыгъэ, нэпсым плъапІэ къримыту, ЕгъэункІыфІ нэпс пштыркІэ мафІэр, лъагъуныгъэ мафІэм хэту. Абы итхым къеджэр хэтми, къэскІэнщ, и гур къыфІилъэту, ФІытепльызэу и нэр тхыгъэм, матхэ, нэгум гуауэр щІэту:

«Си псэм хуэдэ, сэ мы тхыгъэм есхьэл Іащ хахуагъэу схэлъыр, Къелъэлъэхыу си нэпситІыр, сотх гукъеуэм и фэеплъыр. КІэрысшхащ тхылъымпІэу уи гум си гур, - мафІэ лыгъэу къэплъыр, Ауэ упщІэншэрыгугъэщ, сигу, уэ гуауэщ къыппэщылъыр.

Иджы плъагъурэ, ныбжьэгъу лъапІэ, зыхуэдизыр гъащІэм лъэкІыр, Зидзу щытми нэхум хуиту, дунейр сэ къызокІыфІэкІыр. ТекІуэфынщ абы губзыгъэр, зэхуихьэсмэ хузэфІэкІыр, Ауэ гъащІэм схухэбжэнкъым сыппэІэщІэу сэ есхьэкІыр.

ЗэкІэщІичу дэ тІум ди псэр, еплъыт гъащІэм къыдищІам, Гу щысхуакъым, си нэху закъуэ, лъагъуныгъэу зэхуэтщІам. Си гур шабзэк Іэ пхрихри, сибгынащ сэ гугъэф І сщ Іам, Къехутэфыр гухэлъ щэхур губзыгъагъэр гъэр зыщІам.

Узмылъагъуу кІуэ зэманым гъащІэ тІэкІур дыдж сщищІащ, Ажал фІыцІэм сыщІэхъуэпсу махуэм махуэр кІэлъыкІуащ, Алыхьталэм и Іэмырти, уи хъыбар си деж къэсащ, А гуфІэгъуэм и Іэф Тагъым нэщхъеягъуэр щ Іихъумащ.

Сигу упІар шыгъушыпсым хэлъу, кърисыкІми мафІэ лыгъэу, Къысхуонэху уи гъащ Гэр нуру, гухэлъ Гэф Гым и дамыгъэу. Зи гум уилъу лІам и теплъэр пщхьэщрет уэ уафэ бзыгъэу, Схъумэнщ сэри и фэеплъыр дэлъам дякум лъагъуныгъэу.

АдкІэ, си щхьэм теухуауэ сщІэркъым, си псэ, ныпхуэстхынур, ЩыІэ хъункъым бзэи акъыли, стелъ бэлыхьыр хуэІуэтэну. Къысхуэхъуат сэбэп сэ Фатмэ, Тхьэм солъэІу къыхуищІэжыну, Ауэ щІэльыгъэнт си нэгум гъащІэр мыгъуэу есхьэк інну.

Зы бэлыхыым сыІэщІихмэ, нэхъ Іеижым Тхьэм сыхедзэ, КъызищІар фІэмащІэ щыхъум, каджхэм гъэру саГуредзэ. Жагъуэгъу хъункъым пщІы а лъэпкъыр,

пэлъэщынкъым абы псыдзэр, Арат дэ тІум ди насыпри, гъащІэм цыпэу дызэредзэ.

Губгъуэм сиплъэм, сыщІэхъуэпсу, сисщ къуршыщхьэм, си гъэрыпІэу, Си хъумакІуэу Іутщ дзэ хъушэр, къалэм иІэм къыдыхьэпІэу. Гъуэгуу щыІэм тетщ я нэІэ, - жейркъым я нэр зэтрапІэу, Хэт къытеуэми, къебийуэ, хьэдырыхэщ иІэр кІуапІэу.

Уэ уи гугъэ хъунщ кадж лъэпкъыр цІыху зэуэкІэм ещхьу зауэу... Нэхъ Іеиж уэ умыльыхъуэт - дрикъунщ сэ сшэчыр гуауэу. Слъагъуу щытмэ улІауэ, сисынщ мафІэм зэшэзэпІэу, ЗызэтеІыгъэт, лъагъуныгъэм зы шэч закъуи къытумыхьэу.

Си псэ закъуэ, зыщыхъумэт нэпцІ гурыщхъуэм - ар хущхъуэфІкъым. Мыр зэгъащІэ: уэр нэмыщІкІэ нэгъуэщІ фІыуэ схуэлъагъункъым. Узэрыхъурэ спэ
ІэщІэ, сэ сфІэІэфІ дунейм тетыжкъым,
 Хэзмысэжмэ сэр си гущхьэм, зы хэкІыпІэ сэ си
Іэжкъым.

Дыгъэ къепсымкІэ тхьэ соІуэ, темыпсэн уи мазэр цІыхум, Къыпэувми дыгъищ зэуэ, дихьэхынкъым ар я нэхум. Нэхъ къэсщтэнущ абы нэхърэ, хьэдэ къуаншэу бгым сыщыхум, Си псэ тІэкІур хьэуам хэту вагъуэ лыду къыпхуэнэхум.

ЩІыри, мафІэри, хьэуари, псыри, бгыри щызэхыхьэм, Мы гъэрыпІэм нэхъ псынщІэІуэу сришыну, схуелъэІу ди Тхьэм. ры $oldsymbol{\Phi}$ $oldsymbol{\Gamma}$ ыгъуэу си $oldsymbol{I}$ э закъуэм сришал $oldsymbol{I}$ эм хъунт и пащхьэм, Мис итІанэ дыгъэ къепсыр лъэІэсынт дэ тІум ди гущхьэм.

Къыстепсэжыркъым уэрыншэу дыгъэр! Ар уэ пщхьэщык
Іын? Фызэпхащ фэ т Іур насыпк Іэ - укъигъан
эу къыстепсэн? Дыгъэ бзийхэм уи ныбжь хэту слъагъум, си гур зэгъэжынт, Схьащ дыдж зэзу гъащ эт ТэкТур - сылТам си псэр тыншыжынт.

HэкIуэжынум уи деж си псэр, сыщышынэркъым лIэныгъэм, Cэ сехыжми хьэдырыхэ, блэнут си гур ещхьу дыгъэм. КъэзгъэкІыжмэ си гум гуауэр, къыпхивынт лъыр стелъ уІэгъэм, Уэри уигу умыгъэныкъуэ, кІэщІ зищІами лъагъуныгъэм.

Гъэзэж псынщІэу Инд щІыналъэм, - къыхуэхъуа хъунщ куэд ижэгъу, Сядэжь закъуэрщ хэку хъумакІуэр, абы хуейщ дэІэпыкъуэгъу. ПэІэщІащи ипхъу гъэфІэным, ар мэгуІэ - хуэщІ гущІэгъу, Къэгъэк Іыж уигу сызэрыгъыр, хъуащ нэпс дыджыр си Іэпэгъу.

Иджы куэдщ сэ насыпыншэр сызэрегияр си гъащІэм, Лъагъуныгъэу пхуилъыр си гум сыхуеят нэхъыфІу къапщІэм. ЗызгъэлІэнущ уэ зым щхьэкІэ, ирашхыж си хьэдэр къуанщІэм, Мы дунейм сытетыхункІэ ухэкІынкъым уэ мыхъумыщІэм.

(KъыкIэлъыкIvэнvш).

● ФокІадэм и 20-р Адыгэхэм я дунейпсо махуэщ

Шыхубэ егъэджакІуэ

КъБР-м и цІыхубэ егъэджакІуэ Дыщэк І Марие Сухьэмэдин и пхъум и ціэ зэхэзымыха куэд ди щіыналъэм щыбгъуэтынукъым. И анэдэлъхубзэм хуэлэжьэныр зи псэм щыщ егъэджакіуэм и гуащіэ куэди хилъхьащ адыгэбзэм зегъэужьыным, ар хъумэным. ДыщэкІыр егъэджакіуэ къудейкъым - илъэс зыбжанэ хъуауэ ар и унафэщ Іщ Лашынкъей къуажэм дэт курыт школ №1-м. Зыпэрыт Іуэхум и піалъэ фіыуэ зыщіэ лэжьакіуэфіыр дапщэщи хущіокъу ізнатізм зригъзужьыну. Школым щекіуэкі егъзджэныгъзгъэсэныгъэ лэжьыгъэр ипэкіэ зэрыкІуатэр и щыхьэтщ унафэщІым абыкіэ ехъуліэныгъэхэр зэриіэм.

ЕГЪЭДЖЭНЫГЪЭМ къыхыхьэ ІэмалыщІэхэр лэжьыгъэм жыджэру къыщызыгъэсэбэп унафэщІщ ДыщэкІыр. Абы и нэІэм щІэт егъэджакІуэхэри еджакіуэ ціыкіухэри хуопабгъэ щхьэж и пщэрылъ къалэныр ныкъусаныгъэншэу зэфТихыным. Ахэр яфіэфіу хэтш шіыпіэм шекіуэкі сыт хуэдэ зэхуэсми зэпеуэхэми. Зи пашэ школым щекІуэкІ гъащІэм тепсэлъыхьу Марие жеГэ:

- Гъэ еджэгъуэ блэкІар ди школым хуэмэхуауэ жыпІэ хъунущ. Ар Іуэхугъуэ гъэщіэгъуэн куэдкіэ гъэнщіауэ щытащ. Илъэсым и япэ махуэхэм щегъэжьауэ еджапІэм къыщызэдгъэпэщащ зэlущlэ зэмылlэужьыгъуэхэр: гъащ, зэхыхьэ купщафіэхэр, зэпеуэ зэхуэмыдэхэр едгъэкІуэкІащ. ЖыпІэгъэр иухыхукІэ апхуэдэ Іуэхугъуэ дахэхэм дыхэташ.

щыгъуазэ дызэри-УнафэщІым щамкіэ, школым Іэтауэ щагъэлъэпіащ нэгъабэ япэ дыдэу кърахьэжьа жыым и ціэр дымыгъэпудыным, ар Адыгэхэм я дунейпсо махуэр. Абы дгъэлъэпІэным, ди къалэнхэр екІуу ирихьэлізу ирагъэкіуэкіащ гуфіэгъуэ дгъэзэщіэным. зэхыхьэ ин. ди лъэпкъым и блэкlap, и псэукіар, нобэкіэ зэрыт щытыкіэр щіауэ дэтщ Къуэныкъуей Назир и къыщагъэнаlузу, а псоми щізблэр фзеплъыр. Текіуэныгъэм и махуэширашалізу. Дыщэкіым къыхигъэ- хуэм ирихьэлізу, гъэ къэси хуэдэу, щыж Іуэхугъуэшхуэхэм ящыщщ Хэку къагъэщІэрэщІэж. Мы гъэм сыныр радыфІхэр къайхъулІэу лэжьэну ди зауэшхуэр ди Текіуэныгъэкіэ зэриух- къращіыкіащ мывэ лъапіэкіэ. А іуэрэ илъэс 70 щрикъум хуэгъэпса дерс- хугъуэхэм псэ хьэлэлу хэташ Ліыхэр, классщІыб лэжьыгъэхэр школым хъужьым и Іыхьлыхэу Къуэныкъуейхэ

гъащ Хэку зауэшхуэм и ветеранхэр, абыхэм я щхьэгъусэхэр, Іыхьлыхэр. Ліыхъужь Къуэныкъуей Назир и гъакъуажэ музейр къызэгъэпэщынми я фіащащ Къуэныкъуей Назир и ціэр.

- Хэку зауэшхуэм лІыгъэрэ хахуаи цІэр ди школым иджы зэрызэрихьэр - ар жэуаплыныгъэ инрэ пщ э лъагэрэ фіэщ мэхъу, - жеіэ Дыщэкіым. - Дэ

Еджапіэм и пщіантіэм илъэс куэд зэрыщекІуэкІари. Абы ирагъэблэ- Замиррэ Ладинрэ. Я Іыхьлы, я адэ

къуэш Назир и фэеплъыр зыхуей хуэзэнымкІэ абыхэм ялъэкІ къагъэна-

Хэкупсэ гъэсэныгъэр къызыхуэтыншэу зэрыщыгъэувам къыдэкІуэу, школым хъарзынэу шокІуэкІ сабийхэр физкультурэмрэ спортымрэ дегъэхьэхыным хуэгъэпса Іуэхугъуэхэри. Іэнатіэм и унафэщіыр ирогушхуэ я еджакІуэхэр спорт зэхьэзэхуэ куэд дыдэм зэрыхэтым, увыпіэфіхэр абыхэм къызэрыщахьым. Абы и щыхьэт на-Іуэщ школым щахъумэ кубокхэр, дипломхэр, щІыхь тхылъхэр.

Зи гупсысэр фІым хуэгъэпса, зи Іэпкълъэпкъыр узыншэ цІыхурщ щІэныгъэ зэгъэгъуэтынми щыпэрытыр. Дыщэкіым зэрыжиіэмкіэ, районым, республикэм къыщызэрагъэпэщ предмет олимпиадэхэми щыхуэмыхукъым школакІуэхэр. Шэджэм районым нэгъабэ щекІуэкІа предмет олимпиадэхэм япэ увыпіэу 3, етіуанэу - 5. ещанэу - 4 къыщахьащ ныбжьыщІэхэм.

- Еджакіуэхэм зэфіэкіыу ябгъэдэлъыр нэрылъагъу щыхъужыр Зыуэ Хуабжьу егугъуащ Совет Союзым и щыт къэрал экзаменращи, мы гъэм екіуэкіа ЕГЭ-м ехъуліэныгъэфіхэр щіэм теухуа псори зэхуэхьэсыжыным. щагъэлъэгъуащ ди сабийхэм. Ди Абы ехьэліа тхыгъэхэмрэ сурэтхэмкіэ школыр мы гъэм къэзыуха еджакіуэ 22-м ящыщу 6-м дыщэ медаль къагуащ в халъхьащ. Нэхъыщхьэжрати, хьащ, - къыхигъэщащ Марие. - Ап-ТекІуэныгъэм и махуэм еджапІэм хуэдэ ди ехъулІэныгъэхэр, дауи, я фІыгъэщ зи зэфІэкІрэ щІэныгъэрэ зыпэрыт ІэнатІэм езыхьэлІэ ди егъэціыху гъэщіэгъуэнхэр къедгъэблэ- гъэрэ иізу хэта ди къуажэгъу лъапіэм джакіуэхэм, гъэсакіуэхэм. Абыхэм ящыщу нэхъыбапіэм я іэщіагъэмкіэ категорие нэхъыщхьэ яІэщ, мащІэнурамэ, еджэнри къэдмыгъэт асхъэу, зыпылъ Іуэхугъуэщ. Дэтхэнэ зы еджа- къым езанэ категорие зыхуагъэфэкІуэми ар псэкіэ зэрызыхищіэри си щари. Гупыр дызэдолажьэ, щіэр къэтлъыхъуэу, къемызэгъыу къэтлъытэр тщыщ дэтхэнэри: балигъхэри ныб- зэтхъуэкІыу, «зым Іэпыхур адрейм жьыщІэхэри - дыхущІокъу ЛІыхъу- къищтэжу» жыхуаІэм хуэдэу. Гъэ еджэгъуэщІэми ди Іуэхухэр адэкІи едгъэфіэкіуэну ди мурадщ.

Гупми абы и пашэ унафэщ І щыпкъэми дохъуэхъу 2015 - 2016 гъэ еджэ-гъуэщіэмкіэ. Я зэфіэкіхэм хагъахъуэу, къытщІэхъуэ щІэблэр гъэсэнымрэ егъэджэнымрэ хуэунэтіа я му-

> МАМРЭШ Мадинэ. Шэджэм район.

Сыт щалэгъуалэм и сэбэп зыхэлъыр

щіауэ зыпэплъа зэхыхьэ гуапэ иджыблагъэ щекІуэ-Пшынауэ, композитор Лосэн Тимур и къуажэгъу щІалэгъуалэм яІущіащ, Іуэху щхьэпэхэм тепсэлъыхьащ.

ЗЭІУЩІЭР къызэригъэпэщат Зеикъуэ дэт Музыкэ школым, щІыпІэ администрацэмрэ къуажэм Щэнхабзэмкіэ и унэмрэ и дэіэпыкъуэгъуу.

Пшынауэм и япэ егъэджакІуэ, мы зэманым Музыкэ школым и унафэщ! Жылау Арсен и гъэсэным ирипагэу утыку къригъэблэгъащ.

- Лосэн Тимур и цІэр къы-гуэхыпІэ имыІэу адыгэ макъамэм епхащ. ІуэрыІуатэмрэ лъэпкъ хабзэхэмрэ фІыуэ хэзыщІыкІ мы щіалэм лъэпкъ макъамэм нобэрей гъэпсыкІэ иритыфащ, псэ хилъхьэжащ, ди пшынэм и зэфІэкІым хигъэхъуащ. Нэхъыщхьэ дыдэу дызыщыгуфІыкІращи, Къэбэрдей-Балъкъэрым, Адыгэ, Осетие Ищхъэрэ-Алание, Ингуш республикэхэм щіыхь зиіэ я артист Лосэн Тимур иджы езым и уэрэдхэр еусыж икІи макъамэ ящІелъхьэ, къищынэмы-

Зеикъуэ къуажэм и щІы- щІауэ, ар продюсер лэжьы- нобэрей щІэблэр пыщІа п**іэ администрацэм куэд** гъэми хуэхамэкъым, - жи Іащ Жылаум.

Лосэн Тимур и закъуэтэкъым, абы и къуажэм здишат актер пажэ Хьэмырзэ ЩоджэнцІыкІу Ахьмэд, Алий и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей къэрал драмэ театрым и режиссёр Ёмкъуж Анзор, уэрэджыlакіуэ Дышэкі Артур, «Бзэрабзэ» гупым хэт щІалэхэу Чылар Нэсрэн, Къуэдзокъуэ Ислъам, Къуныжьхэ Тимуррэ Мухьэмэдрэ, Нэгъуей Анзор, Мэршэн МуІэед сымэ.

Тимур къыхигъэщащ зэхуишэса гупыфІыр и гъусэу къуажэ нэхъ пхыдзахэм зэрыкіуэр, гъуазджэм, хабзэм гъэдэіуащ, апхуэдэуи ныб-

хъун папщ1э дерсхэр абыхэм зэрыщатыр. Апхуэдэуи Лосэным ныбжьышІэхэр и шэху гуэрхэм хигъэгъуэзащ. «Зэгуэрым, школ щІэдзэжыгъуэм ирихьэлІэу, си анэм бэзэрым сишат, щыгъын къысхуищэхуну... пшынэ тІыгъыу къэдгъэзэжащ», - жи-

Іащ Тимур. Музыкэм зэрыдихьэхыр пшынауэ Іэзэу щыта и анэшхуэм псом япэу и фІыщІзу къелъытэ Лосэным. Абы лъэпкъ макъамэ Іэмэпсымэр Іэкіуэу игъэбзэрабзэрти, Тимури абы итхьэкъуащ.

Пшынауэм и лэжьыгъэщіэхэм щіалэгъуалэр ири-

жьыщіэхэр яфіэгъэщіэгъуэну зыщІзупщІзхэм жэуап яритащ. Зэхуэсым щытепсэлъыхьащ лъэпкъ къэфэкІэхэм я щхьэхуэныгъэхэм, адыгэ джэгум и егъэкlуэ-

кІыкІэм, нэгъуэщІхэми. ГъуазджэхэмкІэ школым и гъэсэнхэми пшынэ гъэбзэрэбзэкІэмкІэ, фортепианэм еуэнымкіэ, уэрэд жыІэнымкіэ я зэфіэкіхэр

ягъэлъэгъуащ. ЗэlущІэм и кІэухыу адыгэ джэгу ящіащ, щауэмрэ хъыджэбзымрэ я зэхущытыкізу щытын хуейр, Іздабагъ зэрахэлъыпхъэр ныбжышціэхэм абдеж щагъэ-лъэгъуащ. Къэфакіуэ нэхъыфІхэм пшынауэм къыбгъэдэкІыу саугъэтхэр ялъы-

сащ Зеикъуэ къуажэм и Іэтащхьэ Къэрмокъуэ Гъумар -иухя сішыіф мехеішеах щащ, ирагъэкіуэкіа зэіущІэм и сэбэпынагъыр къы-

хигъэщу. ЧЫЛАР Аринэ, Бахъсэн щІыналъэ администрацэм и пресс-ІэнатІэм и унафэщІ.

• Футбол

Ингушхэр къаток Іуэ дагъыстэнхэр хагъащІэ

Урысей Федерацэм футболымкІэ и ещанэ дивизионым и «Ипщэ» гупым щыджэгу «Спартак-Налшык-2»-м зэlущlитl зэкlэлъхьэужьу и стадионым щригъэкіуэкіащ.

ШЫЩХЬЭУІУМ и 26-м ди щіалэщіэхэм кърагъэблэгъаш Ингушым и «МагасИнГУ» командэр. Джэгум и япэ Іыхьэр хэгъэрейхэм я тепщэныгъэкІэ екІуэкІащ икІи мыгувэу Машэжь Ратмир бжыгъэр къызэ уихащ.

Загъэпсэхуу къихьэжа иужь, ингуш футболистхэр нэхъ лъэщащ. Абыхэм зэкІэлъхьэужьу топитІ «Спартак-Налшык-2»-м къыхудагъэкІри, 2:1-уэ текІуэныгъэр зыІэрагъэхьащ.

Махуищ дэкіри, ди щіалэщіэхэм къыкіэлъыкіуэ зэіущіэр ирагъэкіуэкіащ. Ахэр зыпэщіэта «Анжи» Академия» командэр зэхьэзэхуэм щынэхъ хуэмыхухэм ящыщщ икІи иужь дыдэ увыпІэм щытщ, зэпеуэм зэрыщІидзэрэ зэ фіэкіа темыкіуарэ адрейхэм къыщыхагъэ-

«Спартак-Налшык-2»-р хьэщ эхэм зэрел эл эща щы-Іэкъым. Джэгум и япэ Іыхьэм Апажэ Чэримрэ Машэжь Ратмиррэ топ зырыз «Анжи» Академия»-м и гъуэм дагъэкІри, абдежым Іуэхур щиухащ. АдэкІэ бжыгъэм зихъуэжакъым икІи 2:0-у командэхэр зэбгъэдэкІыжащ.

Зэхьэзэхуэм и япэ къекlуэкlыгъуэр «Спартак-Налшык-2»-р ещанэ увыпіэм щыту иухащ. Бжьыпэр зыіыгъым ар зэкіэ очкоиплікіэ къыкіэроху, ауэ ар пхуэмыгъэзэкІуэжын зэщхьэщыкІыныгъэкъым.

ХЬЭТАУ Ислъам

Урысей Федерацэм футболымкіэ и ещанэ дивизионым и «Ипщэ» гупым зэхьэзэхуэр зэрыщекіуэкіыр

-1							
ı	Командэхэр	Дж.	Къ.	3.	ФІ.	T.	Ο.
	1. «Волгарь-М» 2. «Леки» 3. «Спартак-	7 8	6 5	1 2	0	31-5 11-7	19 17
	Налшык-2» 4. «Магас-ИнГУ» 5. «Уралан» 6. «Политех-	8 10 8	5 3 3	0 4 2	3 3 3	17-7 11-13 14-10	15 13 11
	ГБОУ-РДЮСШ» 7. «Хасавюрт» 8. «Динамо-	9	2	4 2	3 4	9-12 5-20	10 8
	Дагъыстэн» 9. «Анжи» Академия»	9 7	1	3 0	5 6	8-21 4-15	6 3

Куэдрэ сымэджа нэужь, 2015 гъэм и шыщхьэујум и 26-м дунейм ехыжащ «Къардэн» лъэпкъ хасэм и тхьэмадэ, а зэгухьэныгъэм и къызэгъэпэщакіуэхэм ящыщ, нэхъыжьыфІ икІи хэкупсэ нэс Къардэн

Мушэриф Хъалид и къуэр.

Къардэныр Шэджэм ЕтІуанэ къуажэм 1930 гъэм мазаем и 17-м къыщалъхуащ. Жылэм дэт курыт школыр ехъулІэныгъэкІэ къиуха нэужь, Мушэриф дзэм къулыкъу щищащ илъэсиплікіэ. Щіыхь зыпылъ а къалэныр екІуу ири-

хьэкІри, ар щалъхуа щІыпІэм къэкІуэжащ кІуэкІ жылагъуэ Іуэхухэми жыджэру хэтт. Ар икІи зауэ хуэіухуэщіэхэмкіэ егъэджакіуэу ящыщщ «Къардэн» лъэпкъ зэгухьэныгъэр къуажэ школым лэжьэн щыщ идзащ. Щ алэ жыджэрым бгъэдэлъ зэфІэкІым гу лъа- Абы лъандэрэ блэкІа илъэс 20-м а нэхъытэри, абы пщэрылъ хуащІащ Шэджэм жыыфІырщ лъэпкъ хасэм и тхьэмадэу районым и комсомол комитетым и инструктор, иужькІэ и секретарь, комсомолым и обкомым и инструктор къалэнхэр. Геленджик лэжьыгъэ куэдым я къызэгъэпэщакlуэ къалэм дэт Парт школ нэхъыщхьэм и щ Іэныгъэм щыхигъэхъуа нэужь, ар ягъэуващ партым и Налшык къалэ комитетым и инструктору. Къардэн Мушэриф 1961 гъэм къыщы- шэриф и Іыхьлыхэмрэ благъэхэмрэ. Ди щіэдзауэ илъэс зыбжанэкіэ лэжьащ щіыпіэ промышленностымрэ коммунальнэ, цІыхухэм Іуэхутхьэбзэ яхуэзыщіэ Іуэхущіапіэхэм- плъыр куэдрэ дигу илъынущ абы и ныбжьэрэ я лэжьакІуэхэм я профсоюзхэм и обкомым и унафэщіу. А Ізнатізм щызыізригъэ-

Пъэпкъым папщіэ

хьа ехъуліэныгъэхэм папщіэ Мушэриф къыхуагъэфэщащ «РСФСР-м цІыхухэм Іуэхутхьэбзэ яхуэщІэнымкІэ щІыхь зиІэ и лэжьакІуэ» цІэ лъапІэр.

1987 - 1991 гъэхэм Къардэныр лэжьащ КъБР-м Туризмэмрэ экскурсиехэмкІэ и советым и тхьэмадэу. 1991 гъэм къыщыщІэдзауэ пенсэм кІуэху ар щыташ УФ-м и МВД-м и «Налшык» санаторэм и унафэщіым и къуэ-

Жэуаплыныгъэ зыпылъ апхуэдэ къулыкъухэр зэригъэзащІэм къыдэкІуэу, Мушэриф республикэм ще-

1996 гъэм къызэзыгъэпэща хэкупсэхэм. щытар. Лъэпкъыр зэкъуэгъэувэным епха ІуэхугъуэфІ куэдым я жэрдэмщІакІуэт, Іэзэт, чэнджэщэгъуфіт икіи ущиякіуэ Іэзэт

Мушэриф. «Къардэн» лъэпкъ хасэр яхуогузавэ Мулъэпкъым и пашэу илъэс куэдкіэ диіа Къардэн Мушэриф Хъалид и къуэм и фэегъухэм, зыцІыхуу щытахэм.

«КЪАРДЭ́Н» лъэпкъ зэгухьэныгъэр.

КъБР-м и Журналистхэм я зэгухьэныгъэм, «Адыгэ псалъэ», «Кабардино-Балкарская правда», «Советская молодёжь», «Горянка» газетхэм, «Іуащхьэмахуэ», «Нур», «Литературная Кабардино-Балкария» журналхэм, «Эльбрус» тхылъ тедзапіэм, Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым я лэжьакіуэхэм хъыбар фагъащіэ КъБКъУ-м и доцент, биологие щіэныгъэхэм я кандидат, Урысей Федерацэм и Журналистхэм я союзым хэт, публицист Іэзэ **БецІыкІу Хьэзешэ Хъусен и къуэр** зэрылІамкІэ икІи абы и Іыхьлыхэмрэ благъэхэмрэ яхуогузавэ.

Редактор нэхъыщхьэ ХЬЭФІЫЦІЭ Мухьэмэд

КъБКъУ-м и

Пшахъуэм волейбол щыджэгу цІыхухъу командэхэм я япэ республикэ чем-

пионату КъБР-м и Къэралыгъуэм и ма-

хуэм хуэгъэпсар Бахъсэн шіыналъэм

хыхьэ «Джэдыкъуэ» нэгузегъэужьыпІэ-

спорт комплексым щекІуэкІащ. Зэхьэзэ-

хуэр къызэрагъэпэщащ КъБР-м СпортымкІэ и министерствэмрэ республикэм

ЗЭХЬЭЗЭХУЭ гуащІэм бжьыпэр щиу-

быдри, республикэм и япэ чемпион хъуащ

Бэрбэч Хь. и цІэр зезыхьэ Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетым и коман-

дэр (Мамрэш Къамбулэтрэ Гуэнокъуэ Рус-

ланрэ). ТекІуэныгъэр зыІэрызыгъэхьахэм

я тренерщ Физкультурэмрэ спортымкІэ

къудамэм спорт-педагогикэ дисциплинэ-

хэмкІэ и кафедрэм и унафэщІ Коноплёвэ

Аннэ. ЕтІуанэ увыпІэр къахьащ Шэджэм

ВолейболымкІэ и федерацэмрэ.

Редколлегием хэтхэр

Жыласэ Заурбэч (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), ЖьэкІэмыхъу Маринэ (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), Ширдий Маринэ (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), Гъурыжь Мадинэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, НэщІэпыджэ Замирэ, Хьэжыкъарэ Алик, ЩхьэщэмыщІ Изэ.

колайрэ).

«Джэдыкъуэ»

Іэмал гъуэзэджэщ.

Езыгъэтхахэр «Алыгэ псалъэ» газетыр КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ ирагъэтхащ (учредителхэр).

командэр

• Волейбол

районым хыхьэ Лашынкъей къуажэм и

спортсменхэм (Хьэгъэжей Алимрэ Чэрим

Хьэмидбийрэ). Ещанэ хъуащ Прохладнэ и

командэр (Нарыжный Олегрэ Есипко Ни-

КъБР-м ВолейболымкІэ и федерацэм и

президент Гуэнокъуэ Руслан къыхигъэ-

щащ зэхьэзэхуэр фІыуэ къызэрызэрагъэ-

пэщар икІи республикэм и командэхэм щІыналъэ зэпеуэхэм екІуу зыкъыща-

гъэлъэгъуэну зэрыщыгугъыр. Пшахъуэм

волейбол щыджэгуныр олимп спорт лІэужьыгъуэщ икІи абы и къызэгъэпэ-

щыным мылъкушхуэ текlуадэркъым.

комплекс зэрыщы!эр а спорт л!эужьы-

гъуэм республикэм зыщегъэужьынымкІэ

нэгузегъэужьыпІэ-спорт

УЭРДОКЪУЭ Азэмэт.

КъыдэзыгъэкІхэмрэ редакцэмрэ я хэщІапІэр 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ,

Лениным и уэрам, 5

ТЕЛЕФОНХЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэхэм - 42-63-64, 47-31-54, 47-33-23; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66. КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкІэ, жылагъуэмрэ

льэпкъ ІуэхухэмкІэ - 42-22-86; къуажэ гъащІэмрэ экономикэмкІэ - 42-57-59; щэнхабзэмкІэ - 42-75-36; обозревателхэм - 42-22-89; хабзэхъумэ Іуэхущ Іап Іэхэм ядэлэжьэнымкІэ - 42-60-53; хъыбарыщІэхэмкІэ, спортымрэ письмохэмкІэ - 42-22-88; егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ-47-32-15; зэдзэкІакІуэхэм 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтерием -47-31-69; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер ІуэхущІапІэм - 42-26-41; сурэттехым - 42-75-78.

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къыщаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкІэ ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту щыткъым.

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпыщ эныг ээхэмк Тэ и управленэм. Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Газетыр 1994 гъэм мэкъуауэгъуэм и 14-м Печатым и хуитыныгъэр хъумэнымкІэ Къэбэрдей-Балъкъэр щІыналъэ ІуэхущІапІэм №Н-0065-м щІэту ятхащ. Зы илъэсым газетыр 250-рэ къыдокІ.

«Тетраграф» ООО-м щытрадзащ. КъБР, Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 33.

Мы къыдэкІыгъуэм елэжьахэщ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Къаншокъуэ Эллэ, редактору НэщІэпыджэ Замирэ, корректорхэу Що-джэн Иннэ (1, 4-нэ нап.), ЩхьэщэмыщІ Изэ (2, 3-нэ нап.). КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящІащ Ныр Саидэ, Щомахуэ Марианнэ, Бешто Оксанэ, Мэлбахъуэ Анжелэ, сурэтхэм елэжьар Бипу Жаннэш.

Номерыр «Адыгэ псалъэм» и компьютер ІэнатІэм щагъэхьэзыращ. Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щытрадзар сыхьэт 20.00-рш. Индексыр 51531 • Тираж 3.167 • Заказ №1505